

PROF. M. BIRŽEKOS KALBA PER RADIO

Vilniui Vaduoti Sąjungos įsakymu atvykęs į Jungtines Valstijas, per tūis, tikriau per pustrėčio mėnesio aplankius apie 40 lietuvių kolonij, kuriose atlaikiau per 70 susirinkimų lietuvių, dažniau dar ukrainiečių, gudy ir žydų, ir pasakiau apie 100 prakalbų apie Lietuvos ir Vilniaus dalykus. Tų prakalbų išlauskė apie 20 tūkstančių žmonių, kurių koks 1000, be to, dar skyrėsi su manimi kiekvienas kalbėjosi apie įvairius Lietuvos ir Amerikos lietuvių reikalus. Žinoma, tai tik bus lašas Amerikos lietuvių jūroje, tad mielai naudojausi proga per radio kreiptis į naujus man nežinomus ir nematomus klausytojus. Mano kelionės į Ameriką tikslas, — paaiškinti savo užjūriui broliams, koki meliai veda mus į Vilnių. Mes žinome, jog 1920 m. spalio 9 d. apgaulės pajėga atėmė Vilnių iš Lietuvos ir tik tai mūsų teisybės pajėga grąžina mums Vilnių ir visus Vilniaus — Suvalkų kraštus su jų milijonais gyventojų. Tad turime būti visi pasistatę, kad Lietuvos pajėgumas tiek išangų ir sustiprėtų, jog būtų įveiktos visos kliūtys, kurios šiuo tarpu neleidžia mums prie Vilniaus. Mes atvirai pasisakome griežtai kovos dėl Vilniaus, bet karo mes vengiame, prie jo nešaukiame, stengdamiesi planingos kovos keliu savo klydį laimėti. Karas gali būti laimėtas, bet ir pralaimėtas, o laimėtas dar nepilnai užtikrintas mums Vilnių, nes priešas gali jį vėliau atsigrūdęs vėl pavergti patogiai jam progai pasitaikius. Net laimėtas karas yra kraštui nelaimė, jo pasekos ilgai klando kraštui pakilti ir susitvarkyti. Po Didžiojo taip žiaurios karo pasaulis svajoja apie taiką, turi prieš save ne tik duomenis, bet ir pasaulio visuomenės nusistatymą, bene tik už durtuvus pavojingesnį. Taigi ne į karą šaukiame. Neturime betgi per daug pasitikėti ir kai kuriais kitais keliais, kuriais ligšioliai ėjome Vilniaus link. Nė derybos su priešais, kuris sulaužė 1920 m. spalio 7 d. Suvalkų sutartį, nė kreipimasis į Tautų Sąjungą ir didžiulias valstybes, kurios mažajai Lietuvai turint ginčą su didžiąja Lenkija, žinoma, nepaaiškins mažųjų prieš didžiulius, nė kiek nepriartins prie Vilniaus. Tikslai tada, kai sudarysime tokią pajėgą, su kuria mes atgausime. Jau dabar nepriklausomybės stipriną mūsų pajėgas, o kai sugrąžinsime visiškai susitvarkytą politinį ir kultūrinį atžvilgį, mūsų pajėgumas kelis kartus išaugs. Tokiai susitvarkymui veiks į Vilniaus krašto gyventojus savo pavyzdžiu, bet ir dabar, kol nesame tinkamai susitvarkę, vilniečiai vis labiau pradeda suprasti savo sunkią padėtį, kuri pablogėjo kraštui atsidarius svetimos valdžios, ir per 10 metų esant atskirtai nuo Lietuvos.

Didelės reikšmės toksai dėl Vilniaus krašto ypačiai turigilus Lietuvos politinės krypties nusistatymas. Dar praeityje gyvenę su balturaisiais (gudais) ir ukrainiečiais bendroje valstybėje ir palikę jiems iš tų laikų gražaus atminimo, mes dabar nebesvajojam apie senos plančiosios Lietuvos atgavimą, bet kuriame tokią valstybę, kurioje mes esame niekieno iš šalies nevaržomi, savo reikalių šeimininkai. Žinodami betgi, naujaisiais laikais visai eilę tautų iškovoję sau nepriklausomybę, bet balturaisiai ir ukrainiečiai dar jos neturi, mes netik neabejojame, jog 40 milijonų ukrainiečių ir 10 milijonų balturų tautos pasieks savo nepriklausomybę, bet ir turime jiems visu kuo prie to padėti. Taip elgdamiesi, mes netik stipriname savo kovą dėl Vilniaus krašto ir sudarome bendrąjį Vytauto Didžiojo tautų frontą prieš bendrąjį priešą, bet ir ateičiai sudarome sveiką nepriklausomų valstybių grandinę nuo Baltijos ligi Jodųjų jūrų, kuri užtikrins Rytų Europai taikingą gyvenimą. Stoję draugai lietuviai, balturaisiai ir ukrainiečiai, mes tiksliai veikime į savo priešą, versime labiau su mumis skaitytis, o taip pat ir didžiulias valstybes ir Tautų Sąjungą. Net jeigu nesukalbamas priešas nenorėtų prisitaikinti savo santykiams su mumis tautomis moderninio pasaulio pripažintos teisybės, jog visos tautos turi teisę į savo nepriklausomybę, ir dėl to kiltų karas, jis mums būtų pavojingas, kai mes visos trys tautos eitumėm iš vieno, patikrintume pasauliui taiką Rytuose ir tuo turėtume pasaulio visuomenės pritaraimą.

Amerikos lietuviai gauna čia kovoje dalyvauti ne tik kaip visi lietuviai, bet ir ypačiai dėl savo sąlygų, kuriomis gyvena. Galingos šalies piliečiai, jie lengviau už nepriklausomos Lietuvos žmones geidžia Vilniaus krašto, įtakingiau kelia ppo-testus prieš okupantus, ir ge-

lyti politiniu ir kultūrinu atžvilgiu, mūsų pajėgumas kelis kartus išaugs. Tokiai susitvarkymui veiks į Vilniaus krašto gyventojus savo pavyzdžiu, bet ir dabar, kol nesame tinkamai susitvarkę, vilniečiai vis labiau pradeda suprasti savo sunkią padėtį, kuri pablogėjo kraštui atsidarius svetimos valdžios, ir per 10 metų esant atskirtai nuo Lietuvos.

Didelės reikšmės toksai dėl Vilniaus krašto ypačiai turigilus Lietuvos politinės krypties nusistatymas. Dar praeityje gyvenę su balturaisiais (gudais) ir ukrainiečiais bendroje valstybėje ir palikę jiems iš tų laikų gražaus atminimo, mes dabar nebesvajojam apie senos plančiosios Lietuvos atgavimą, bet kuriame tokią valstybę, kurioje mes esame niekieno iš šalies nevaržomi, savo reikalių šeimininkai. Žinodami betgi, naujaisiais laikais visai eilę tautų iškovoję sau nepriklausomybę, bet balturaisiai ir ukrainiečiai dar jos neturi, mes netik neabejojame, jog 40 milijonų ukrainiečių ir 10 milijonų balturų tautos pasieks savo nepriklausomybę, bet ir turime jiems visu kuo prie to padėti. Taip elgdamiesi, mes netik stipriname savo kovą dėl Vilniaus krašto ir sudarome bendrąjį Vytauto Didžiojo tautų frontą prieš bendrąjį priešą, bet ir ateičiai sudarome sveiką nepriklausomų valstybių grandinę nuo Baltijos ligi Jodųjų jūrų, kuri užtikrins Rytų Europai taikingą gyvenimą. Stoję draugai lietuviai, balturaisiai ir ukrainiečiai, mes tiksliai veikime į savo priešą, versime labiau su mumis skaitytis, o taip pat ir didžiulias valstybes ir Tautų Sąjungą. Net jeigu nesukalbamas priešas nenorėtų prisitaikinti savo santykiams su mumis tautomis moderninio pasaulio pripažintos teisybės, jog visos tautos turi teisę į savo nepriklausomybę, ir dėl to kiltų karas, jis mums būtų pavojingas, kai mes visos trys tautos eitumėm iš vieno, patikrintume pasauliui taiką Rytuose ir tuo turėtume pasaulio visuomenės pritaraimą.

Amerikos lietuviai gauna čia kovoje dalyvauti ne tik kaip visi lietuviai, bet ir ypačiai dėl savo sąlygų, kuriomis gyvena. Galingos šalies piliečiai, jie lengviau už nepriklausomos Lietuvos žmones geidžia Vilniaus krašto, įtakingiau kelia ppo-testus prieš okupantus, ir ge-

lyti politiniu ir kultūrinu atžvilgiu, mūsų pajėgumas kelis kartus išaugs. Tokiai susitvarkymui veiks į Vilniaus krašto gyventojus savo pavyzdžiu, bet ir dabar, kol nesame tinkamai susitvarkę, vilniečiai vis labiau pradeda suprasti savo sunkią padėtį, kuri pablogėjo kraštui atsidarius svetimos valdžios, ir per 10 metų esant atskirtai nuo Lietuvos.

-GREIGIAUSIAI PADE-

Pasiskubink, kol d

BININKAS"
So. Boston, Ma.

So. Boston, Mass.

MYLĖK SAVO TĖVYNĘ BET-NE ŽODŽIAIS!

Kas nesirba, kas savo pareigų gerai neina, tas yra tėvynės išdavikas, nes jis ne tik pats nesirūpina savo lavinimusi, bet dar ir tautą skurdina. *Taigi mums reikia darbų, ne žodžių!*

„Mes visuomet tave mylėjome, nors tavo vardo ir netaisėm. Bet kai mus pašaukė, mes ėjom tylėdami, ir, tiesa, ne lūpose, bet širdyje stovėjo žodis: Tėvynė!“ (Iš „Deutschland“ von Karl Broger).

Žinok, kad tautos didybė pareina ne nuo jos žemės turty, ne nuo garbingų istorijos žygių, net ne nuo vadų sugėbėjimų, bet nuo piliečių sąžiningumo ir darbingumo.

Tėvas ir motina, brolis ir sesuo, žaidimų draugai, gimdytojų namas, tėviškė ir josios aplinka, kalnai ir slėniai, pievos ir upeliai—visa tai sudaro tėvynės sąvoką. Mūsų tėvynėje gyvena bendramaniai ir bendradrangiai, kurie yra toki pat žmonės, kaip ir kiti, bet kuriems vis dėlto ne vis tiek, kur jie gyvena. Jų širdis prisirišusi prie to sklypo žemės, kuris vadinasi jų tėvynė. Nuostabi yra žmogaus širdis. Gali ją likimas nublokšti, kur nori,—ji visados ilgėsis savo šalies, savo tėvynės.

Pagal Kūrėjo planus pasaulį gyvena įvairių įvairiausių tautų. Kaip kiekvienas paskiras žmogus turi ypatingą paskyrimą (jį turi ir tu, ir jo niekas kitas už tave neįvykdys), taip lygiai Dievo Apvaizda toki paskyrimą yra davusi ir paskyrima tautos. Iš čia kyla jų teisė gyventi ir jų buvimą pateisinimas istorijos akyse. Krikščionybė, kuri skelbia žmonių lygybę prieš Dievą ir kuri taip labai pabrėžia artimo meilę, anaiptol nenaikina tautinio jausmo, nenaikina tautinio jausmo, nenaikina įvairių tautų skirtumų, bet dar juos pakilina. Šventoji mūsų religija nieku būdu neskelbia internacionalizmo ta prasme, kad naikintų tautiškus skirtumus ir ypatybes (tai būtų prigimties griovimas), bet, priešingai, ji protestuoja prieš kiekvieną tautos prispaudimą. Viešpats Jėzus davė gražiausią tėvynės meilės pavyzdį, žiūrėdamas į Jeruzalę ir verkdamas, nes žinojo, kad ji bus išgriauta ir nepaliks ten akmenų ant akmenų.

Mano mielas, mylėk ir tu savo tėvynę. Juo labiau būsi ji pažeminta, juo labiau ją mylėk! Mylėk tą vietą, kur pirmą kartą išmokai tarti „tėte“, „mama“, mylėk gimtąją savo šalį, savo tautą—mylėk visur ir visada. Tuomet, kai mūsų istorija buvo garbinga, gal būtų, nebūto tokio didelio reikalo tai pabrėžti. Bet dabar, sumažėjus jos galybei, tai ypač reikia pažymėti. To nepaisydamas, vis dėlto mylėk savo tėvynę ir negalvok, kaip galvoja daugelis jaunuolių: Ubi bene, ibi patria—„kur gera, ten mano tėvynė.“

Rašomas moksleivio staltiesis yra priekalas, ant kurio jis gali nukalti ne tik savo laimę, bet ir savo tėvynės ateitį.

Internacionalistai šiandien visame pasauly yra nekenčiami, yra toki, kurie dėl tėvynės nenori, kad ji iš jų reikalauja aukų ir darbo. Bet jeigu visi turi dirbti, tai juo labiau jaunuolis. Jei nenori dirbti protu, būk kurpius, ir jei gerai pasiūsi batus, būsi gerbiamas. Bet jei esi studentas, dirbk studento darbus, vadinasi—gerai studijuok.

Savo tėvynę tik tas myli, kas kartu su ja kenčia ir džiaugiasi; kas liūdi dėl josios nelaimių ir rausta dėl jos gėdos; kas tėvynės ateitį laiko savąja ateitimi. „Ką aš turiu ir kas aš esu—už visa tai dėkoju tau, mano tėvynė“ (Hoffmann von Fallersleben). Tėvynės meilė turi būti ne tik jausmų dalykas, bet ir valios, kuri įkūnyta sūki: „viskas tėvynėi.“ „Stai vyrai, kurie gali mirti už Dievą ir

Tėvynę! Jis nepaliks jos ligi karsto lentos, nepaliks nei mintimis, nei žodžiais, nei darbais“ (Arndt „Wer ist ein Mann?“).

Jeigu reikėtų, mokėk ir mirti už tėvynę. Bet pirmiausia mokėk tėvynę gyventi, vadinas, savo pareigas eik kuo stropiausiai, šiandien kaip mokys, rytoj kaip visuomenės vadas. Jaunuoliai! Tėvynę pirmą kartą yra jūm rankose, kiekvieno jūm! Ir josios didybė pareis nuo to, kaip eisite savo pareigas. Taigi kas yra tobulėsnis, tas ir didesnis patriotas. Jaunikačiai, kurie rūpinasi savo sielos tobulinimu, yra gražiausi tėvynės meilės pavyzdžiai.

Poetai yra tiesiog neišsamiškai pabrėžę tautinės sąmonės svarbą. „Tauta, kuri nesirūpina savo garbe, yra niekam nereta“, pasakė Schiller'io savo „Orlono Mergeleje“. Tai tiesa! Bet irgi tiesa, kad niekam taip pat nereta ta tauta, kuri nesirūpina savo jaunuomene, nes ji neturi ir negali turėti jokios šviesesnės ateities vilijos, jeigu jaunuomenė yra nemiokytą ir ištižusi.

Jei likimas pareikalaus kovoti už savo garbę, už savo ištikinimus—kovok drąsiai.

Tėvynė prie jus stato milžinišką uždavinį, kurį turėsite išspręsti. Jeigu mes nesame galingo kūno, turime būti galingos dvasios! Bet tai yra sunkūs darbai.

O vis dėlto jūs turėsite juos padaryti. Jie reikia padaryti! Dievas su jumis, ir jūs viską galėsite!

Štai tave šaukia tavo Dievas, tavo Bažnyčia, tavo Tėvynė.

Koks būsi tavo atsakymas?

Koks jis gali būti?—Eina, eina!

LIUTAS IR ŽMOGUS

(Lietuvių Pasaka)

Kartą liutas, vaikščiodamas po kirtimus, sutiko lapę. Laputė pamatė žvėrį karalių bandę šmukštelėti į krūmus. O liutas jai sako:

— Palauk, aš noriu su tavim pasikalbėti.

— Klausau, šviesiausias viešpatie, — nužemintai atsiliepė lapė.

— Tu visur lakstai, šniukštinėjai ir daug ką pažįsti. Pasakyk tu man, ar esi mačius žmogų.

— Esu, šviesiausias karaliau, kaip nebūsiu mačiusi, — minkštu balseliu atsakė laputė.

— Na, tai vėk, ir parodyk man, kas jis per vienas. Aš girdėjau, kad jis nori nuverst mane nuo sosto ir apšaukti žvėrį karaliu. Pažiūrėsim, ką jis gali...

Ir liutas, lapės vedamas, nuėjo žmogaus ieškoti. Dar neišėję iš kirtimo, pamatė besiganančią galvijų bandą.

Liutas tarė:

— Karves pažįstu, avis pažįstu, ožkas irgi esu matęs. Bet kas tas mažasai, kur laiko pirmutinėmis kojomis vytinę su virvute? Ar nebus tai žmogus,

— Ne, šviesiausias viešpatie, atsakė jam lapė, tai dar ne žmogus. Tai dar tik būsimasis žmogus.

Eina abu toliau. Sutinka pavargėlį elgetą. Liutas klausia.

— Šis, tur būt, tai jau tikrai žmogus?

— Ne, — atsako lapė, — šis jau nebe žmogus. Tai būsimasis žmogus.

Paėję dar kurį gabalą, jie abu pamatė ateinantį karvį.

— Stai, šviesiausias karaliau, ana kur, regi, žmogus eina. Eik su juo pasikalbėk, o aš čia krūmuose palauksiu. — vos ištarė lapė ir įlindo į kadugyną.

Liutas daug negalvojęs, pasipurtė, apsilaižė ir išsižiojęs eina žmogaus draskyti. Mano, nuo kur čia pradėti...

Vos tik liutas prisitartinio, karveivis bematant išsitraukė kardą ir kaip švystelėjo viena kartą, tuoj liutui viena ausis žemėn nukrito. Švystelėjo kitą kartą,—kitos ausies nebe.

Liutas iš skausmo suriko, atšoko atgal, bet nenori nusileisti. Vėl skerses eina prie karveivio ir uodegą išpykčio suka. O karveivis griebtelėjo kardą per uodegą, ir liutas jaučia, kad nebeturi jau kuo suktis...

Žvėrį karalius nejuokais įpyko. Atšokęs dar toliau nuo karveivio, jis dar labiau išsižiojo, pritūpė, ir ruošiasi vienu šuoliu praryti karvį su visu jo kardu. Bet karveivis irgi nežiopiųs. Greit idėjęs makštin kardą, jis griebė savo šautuvą ir šovė stačiai liutui į gerkle. Liutas apsiverė kūliu ir pašokęs leidosi tolyn. Uždusęs pribėgo prie lapės ir sako:

— Biaučius gyvūlys tas tavo žmogus. Kol jis mane laizgavo, savo blizgausiu liežuviu, tai dar pusė bėdos buvo, bet, kai jis spiovė, tai man net viduriuos kartą pasidarė. Nenoriu aš jo daugiau nė matyti. Ačiū už parodymą.

— Laimingas kelionės, šviesiausias karaliau!—tarė lapė, pridengusi koja lūpas, kad neatsijuoktų. O liutas svyruodamas ir kosėdamas nuėjo į savo raištą. [“M.R.”]

GEDULO ŽENKLAI ĮVARIOSE TAUTOSE

Žydai, mirus brangiam asmeniui, draskydavo drabužius, rėdavo plaukus

Gvinėjos gyventojai — nusikerta plaukus, sušaldžia kėną arba nukerta ranką

Japonai gedulos ženklais, išverčia drabužius

Andamaniečiai — nešioja ant krūtinių mirties kaukę

Kiti nuolat verčia vienas kitą mušdami

Kiekvienas žmogus, iš kokio krašto bebūtų kilęs ir kuriai tautai priklausytų, vienodai atjaučia skausmą ir džiaugsmą, tik ne vienodai tuos jausmus išreiškia. Juo žmonės žemesnės kultūros, juo jie panašesni į mūsų vaikus — savo jausmus reiškia balsiai. Neapšviesti žmonės, kad jau rauda — tai už kilometro girdėti, o kai juokias, tai net laukai plyšta.

Gedula, kuri nešiojama mirus kam nors iš artimųjų, ir yra ta viena išorinių žmonių liūdesio ir gailesčio jausmams išraiška. Juo tautos tamsesnės, juo gedulos skaudžiau pasireiškia. Senovės žydai, mirus artimam asmeniui, gedulos ženklais draskydavo savo drabužius, raudavo plaukus, galvą parbarstydavo pelenais. Viduramžiais gotai, mirus jų karaliui Aliarkui, visi nusikirpo plaukus. Dabar gedulo daliai kerpasi plaukus Gvinėjos gyventojai. Kai kurios Afrikos negrų tautos nusiskuta pusę galvos.

Patagonijos laukinės tautos, mirus giminei ar kuni-gaikščiui sušaldžia savo kūną, kitos nukerta ranką ar koją pirštus. Tokie Indijoje pereinam šimtmetį našlės, netekusios vyro, buvo deginamos.

Kas iš gerbiamųjų lietuvių norėtų užrašyti laikraštį „Darbininkas“, malonėsite kreiptis prie manęs, o aš visuomet noriai patarnausiu. Už savo darbą jokio atlyginimo nereikalauju. Laikraštis „Darbininkas“ beina du kartus savaitėje. Kam būtų perbrangu du kartus, tas gali užrašyti vieną kartą savaitėje, t. y. penktadienio numerį. Visais paūdos reikais kreipkitės pas

V. J. BLAVACKAS
7 Mott Street, Worcester, Mass.

PAIN-EXPELLER

Milijonai Jūsų pačių žmonių kalba...

„PAIN-EXPELLER“ yra unikalus vaistas, kuris greitai ir efektyviai pašalina visus rūpesčius, skausmus ir nemigą. Jis yra visiškai saugus ir netoksiškas, todėl gali būti vartojamas bet kuriam žmogui, net ir senyviams.

Užsakykite šį vaistą iškart, kad galėtumėte greitai atsikratyti savo problemų.

Užsakykite iškart: **WALNUT & CO.**
600 West 12th Street, New York, N.Y.

namos ar gyvos užkasamos žemėn.

Garsus kelianninkas Stanley pasakoja, kad Afrikoj užtikęs negrų tautę, kurioj yra paprotys, kad našlės per tris metus vyri mirus tepa savo veidus kaž kokia dvokiančia tešla ir suodžiais. O tepasi tam, kad biaučiai atrodytų ir ilgiau nepatikytų kitiems vyrams.

Kiniečiai gedulos ženklais, šeimynos nariui mirus, visą savaitę nesėdi ant kėdžių ar suolų, bet ant plikos žemės, ir valgo ne su pagaliukais, bet tiesiog su pirštais. Japonai, nešiodami gedulą, išverčia visus drabužius pamušalu viršum ir kelis mėnesius dėvi išvirkščius.

Andamanų salose žmona, netekusi vyro iki mirties nešioja pasikabinusi ant krūtinių jo galvos kaušą. O laukiniai ainosai, netekę artimo asmens, turi visą savaitę verkti be pertraukos. Kad atsirastų noro verkti, viens kitą muša lazdomis.

Mūsų šių dienų papročiai reikalauja, kad netekus ko nors iš artimesniųjų, susilaikytų nuo viešų pasilinksminimų, vyrai nevėstų, moterys tuoj netekėtų. Be to, pageidaujama, kad mirusiojo artimiausi giminė dėvėtų juodai: vyrams užtenka per juost rankovę virš alkūnės juodu kaspiniu apie dešimt centimetrų pločio. Tačiau, toli gražu, ne gedulo: čia, tikriausia gedula: tai karališkos asaros, gailesčio skausmas iš širdies išpuštas.

„D.L.“

Tas, kas, būdamas jaunas, neturėjo suktų idėjų, iš tikrųjų nėra buvęs jaunas.—Prof. St. Balkauskas

GAUTAS SIUNTINYS NAUJŲ MALDAKNYŲ

MALDU RINKINELIS, juodais viršelais\$1.75
MALDU RINKINELIS, juodais viršelais\$1.25
MAŽAS NAUJAS AUKSO ALTORIUS, juodais prašais viršelais\$0.50
MALDU RINKINELIS, baltais viršelais\$1.75
MALDU RINKINELIS, baltais viršelais\$1.25
„DARBININKAS“
306 Broadway, No. Boston, Mass.

10 DIDŽIULIŲ TOMŲ

(turinčių arti 5000 psl.)
suolia kiekvieno lietuvių intelligen-to biblioteką, kuris skaitė „Zidiny“, didžiausią mėnesinį literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo žurnalą, nuo pat jo leidimo pradžios. Bet „Zidiny“ darosi kas kartą idomeles, ir tiesiog būtų nedovanotina, jeigu kurie inteligentais, vistik kurios profesijos jie bebūtų ir kur begyventų, jo neprenumeruotų ir neakalytų bent nuo 1930 metų pradžios.
„Zidinio kaina Amerikoje: met. —\$4.50, pusm.—\$2.50; Lietuvoje: Tik paabndyk — mūsų nerūgosi. met. — 35 lt., pusm. — 20 lt.
Adresas: KAUNAS, Laisvės A.

DAR NEVELU!

Užsiprenumeruoti „SARGYBĄ“ 1931 metams.
„SARGYBOJE“ ras šiuos skyrius: 1. mokslo, 2. blaivybės, 3. sveikatos, 4. kultūros ir politikos (vidaus ir užsienio) apžvalga, 5. priešalkolinis judėjimas (Lietuvoje ir užsienyje), 6. įvairenybės, 7. knygų pasaulis.
Priedų duodama metiniams skaitytojams labai įdomų „Laimės“ kalendorių ir loterijos bilietą.
„Sargyba“ kažuoja Lietuvoje 6 litas, užsienyje 12 litų.
Adresas: Kaunas, Liaudies namai, „SARGYBOS“ administracija.

Mano intelligenčių tarpa yra tik vienas žmogus

„ZIDINYS“

Prof. Dr. V. Mykolas-Palinas redaguojamas literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo žurnalas, mėnesinis žurnalas yra didžiausias, rimčiausias, blaiviausias ir kiekvienam praštevaušiam žmogui tinkamas lietuvių žurnalas. Todėl visi pasibūkite ir užsakykite „Zidinį“.
„Zidinio“ kaina Lietuvoje: met. 25 lt., pusm. 12 lt.; Amerikoje metams \$4.50, pusm. \$2.50.
Adr.: „Zidiny“, Kaunas, Laisvės A.

KLAIPĖDON

SKANDINAVŲ-AMERIKOS LINIJA
ATLANKYKIME LIETUVĄ
REMKIME SAVO UOSTĄ—KLAIPĖDĄ

Kam baldelis po svetimais kraštais kuo met dū Motuvis yra palankumas susitikimas New York—Kopenhaga—Klaipėda.

Didžiausia Bendra Ekskursija
Gegužės-May 15-tą dieną Laiva „UNITED STATES“
Lietuvių Laivakorėjų Agentų Sąjungos užgirtos

Lietuvių R. K. Susiv. Amerikoje Pirmoji Ekskursija
Gegužės-May 28-tą dieną Laiva „FREDERIK VIII“

Lietuvių Laivakorėjų Agentų Sąjungos užgirtos

Birželio-June 6-tą dieną Laiva „HELLIG ORAV“

Amerikos Lietuvių Jaunuolių Ekskursijas
Mūsų Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras
Liepos-July 3 dieną Laiva „FREDERIK VIII“
Liepos-July 26 dieną Laiva „UNITED STATES“
Lietuvių Laivakorėjų Agentų Sąjungos užgirtos

Viešas pastabas bus priimtos padaryti kelionės atstatymas ir pilnas įrašymas ir maitinimas dū to, kurie dalyvauja ekskursijoje.
Naujausios Nuo Savo Agentų Laivakorėjų at

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

Lietuvos Pačios Valdybos Kontragentas Pačios Yelot
37 Whitehall Street, New York City
306 Washington St., Boston, Mass. 120 La Salle St., Chicago, Ill.
27 Whitehall St., New York. 200 St. Antoine St., Montreal, Can. (Canada)

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJOS

Dideli, Moderniški Motorlaiviai
Kolektivams, Pačtui ir Prekšms Perveikti

Tarp
NEWYORKO—KLAIPĖDOS
(Per Osthensburgą, Švediją)

SPECIALIOS ESKURSIJOS Į LIETUVĄ
Visos išplaukia motorlaivių „GRIPSHOLM“

1. Balandžio 30 d. Speciali Lietuvių Ekskursija.
2. Gegužės 20 d. Ekskursija, Amer. Liet. Taut. Federacijos.
3. Birželio 27, 1-o „Jaunuolių Ekskursija“, reng. A. L. Ek. Centras
4. Liepos 23 d. Speciali Lietuvių Ekskursija.
5. Rugpjūčio 10 d. Amerikos Liet. Ekon. Centro Ekskursija.

Platinami informacijų ir laivakorėjų kreipkitės į savo laivakorėjų agentą, ar bet kurį švedų Amerikos Linijos raštine.

SWEDISH AMERICAN LINE
10 State St., Boston, Mass.; 21 State St., New York, N. Y.
181 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass.
under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: **PREMIUMS FOR 1931:**
Domestic yearly \$4.00 American yearly \$4.00
Foreign yearly \$5.00 Lithuanian yearly \$5.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Lithuanian once per week yearly \$2.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Lithuanian once per week yearly \$2.50

"DARBININKAS"

305 West Broadway South Boston, Mass.
Telephone South Boston 0330

METAS GRĮŽTI PRIE
KRIKŠČIONYBĖS

Jau baigiasi 40 metų nuo to laiko, kai Leonas XIII išleido garsią encikliką "Rerum Novarum", kurioje rėša darbininkų klausimą. Tą encikliką smulkmeniškai nagrinėja esamus ir būsimus darbo problemas, išgilina į darbininkų padėtį ir pareiškia nuomonę, kad darbininkai turi teisę gauti ne tik išlaikymo algas, bet tam tikram laipsniui privalo dalyvauti ir darbdavių gerbūvy, nes to kaip tik reikalauja krikščioniškoji teisybė, nekalbant jau apie artimo meilę. Bet tas galima įvykdyti tik tuomet, kai darbdaviai ir darbininkai prisilaikys Dievo įsakymų ir vadovausis krikščioniškąja dvasia. "Jei žmonija nori pasveikti,—rašo Leonas XIII,—tai nėra kito išsivystymo kelio, kaip tik grįžti prie krikščioniškojo gyvenimo ir krikščioniškųjų įstatų."

Toksai išsivystymo vaistas žmonijai tur būt nepatiko, viena todėl, kad jis buvo pa-

tieskus Katalikų Bažnyčios Galvos, antra, kad jis patarė grįžti prie krikščioniško idealo. Žmonija stengėsi išsiaiškinti darbo klausimą kitais, savotiškais būdais ir priėjo prie to, kad šandies klausimas dar labiau susipainiojo. Galop pasiekta tokio krizės, kad tiesiog nėra išeities. Žinoma, bolševikai, kaip tik išgrįžta prie darbininkų klausimą, tuojau siūlo jį išspręsti. Tik pabėdavok, žmogus, kad nūnai pasaulio turtas netiksliai sutvarkytas, kad šiuo metu nedarbas ir išnaudojimas, kad nežinotum, kiekvienas tik rūpinasi pralobti ir įveda visokias mašinas, kad tik sumažintų darbininkų skaičių ir atimtų jiems duoną iš duonos kėbulo. — Išarek jau koks bolševikiškas stilius su savo kromeliu, tartum jis būtų geriausias ir vienatinis socialinio skurdo gydytojas. Visuoje jau juos pažįsta, mat ju nepakenčiamą darbo ir asmens vergiją, purto-

SHAKESPEARE IR
VYTAUTAS DIDYSIS

Skaitydamas garsaus Anglijos ir pasaulio rašytojo William Shakespeare'o veiklą, "The Comedy of the Tempest" Albertas Petrikas, South Boston'o lietuvių mokytojas, pastebėjo įdomų, kad šio veikalo mintis yra paimita iš Vytauto Didžiojo istorijos.

Senosios Anglijos kronikos, kurios liečia Henriko Bolingbroke (Earl of Derby) (vėliau karalius Henry IV) pasako, kaip Vytautas Didysis išsigelbėjo iš kalėjimo ir Jogailos pinklių ir 1388 metais pabėgo su gavo dukterim Sofia Prūsijon, kur Vytautas pradėjo kovą dėl savo tėvo Kęstutis žemių ir kuriam padėjo būrys Anglijos kareivių su Henriku Bolingbroke priešaky kovoti prieš Jogailą. Savo moksliškame veikle "Die historische Elemente in Shakespeares Sturm," J. Coro pareiškė, kad Vytauto istorijoje mes turime veikalo "The Tempest" šaknis. Garsus

Shakespeare'o raštų žinovas profesorius Mark Harvey Liddell yra tos pačios nuomonės.

Dviems šimtmečiams po Vytauto mirties praėjus patvėrė po pasaulį visokių legendų apie Vytautą. Vokiečių rašytojas Jakob Ayer iš Nuremberg (miręs 1605 m.) parašė dramą veikalą "Die Schoene Sidea." Šiame veikalė Vytautas atvaizduojamas, kaip burtininkas, o jo dukterė Sofia, kaip gražioji Sidea.

Kadangi Shakespeare'o veiklas "The Tempest" turi šiek tiek panašumo su "Die

Schoene Sidea" vokiečių rašytojas Tieck 1817 metais manė, kad Shakespeare gavo įspūrių iš vokiečių veikalo.

Bet dabar nėra abejonių, kad Shakespeare'o šaltinis apie Vytautą buvo anglų kronikos apie Bollingbroke.

Kaip lietuvių tauta buvo paversta, tai pasakojė lietuvių buvo mažai žinomi. Dabar tapus Lietuvai nepriklausoma, atsiranda įvairių žinių apie Lietuvą ir jos praeitį. Iki šiol beveik niekam nebuvo žinoma, kad garsus rašytojas Shakespeare buvo palietęs Lietuvą savo garšiuose veikuose.

F. E. G.

P. S. Garsusis Šekspyras (Shakespeare'as) miręs 1616 metais.

PILSUDSKIS SAKOSI ESĄS ŽEMAIČIŲ
BURTININKŲ PALIKUONIS

Užtat jis geras oro spėjimas

Lenkų spauda plačiai rašo apie pasikalbėjimą, kurį su Pilsudskiu turėjo jį i Mėdėjų lydydės kapitonas Lepeckis jo vardinį dieną. Tą dieną Pilsudskis buvęs labai gyvas ir linksmas. Daug kalbėjus su didele vėrva. Ypatinai atgijęs,

si nuo jų kaip nuo užkrečiamos ligos, ar kitos nelaimės, bet jie, komunistai, naciai, lietuvių drąsumu visur bratūsi, viską nori užvaldyti. Kur skurdas, ten jų dirva, kur bėdas, ten jų rojus. Bet ar tokie gydytojai žmonijai reikalingi? Ar tame yra gerbūvis, ramybė ir pasitenkinimas? Visą sugriauti ir nieko nepastatyti — tai labai negudrus tikslas. Grįžti į barbarizmą ir chaosą labai lengva, bet kas paskui? Ne. Mums nereikia gri-

kada kalba užėjusi apie prieškrikščionišką Lietuvą. Pilsudskis prisiminęs savo protėvį Giniail, kuris buvęs pirmas iš penkių Gedimino riterių. Kalbėdamas apie Jogailą, Pilsudskis šitaip išsitaręs: "Ir kviaili buvo tie lenkai, kad pėmė sau karaliumi Jogailą, o ne Vytautą, kuris buvo išmusis politikas ir karys."

Paskiau per pasikalbėjimą buvę prieiti naujesni laikai. Buvę prisiminti 1917 metai. Su Pilsudskiu Mėdėjuose buvęs dr. Vojejniskis prisiminęs, kaip tais metais, kurie buvę labai sunkūs ir neramūs. Pilsudskio vardinį dieną užėjęs pas Pilsudskį ir, nežinodamas nuo ko pradėti, paklausęs: "Ka gi tamsai palikau, komendantas?" Komendantas pažūrėjęs į Vojejniskį atidžiai: "Norėčiau..." atsakęs ir nutraukęs; paskui greitai pridūręs: "kad nors vienas gaty Vilniaus pavadintų mano vardu."

Lenkų laikraščiai taip pat plačiai minėję pasikalbėjimą, kurį aukščiausias ministras Vojejniskis turėjo su vieno laikraščio atstovu apie

Pilsudskio sugrįžimą į Lenkiją kontroterpedininku "Wieher." Tarp kitko, Pilsudskis labai vienas nuostabingai "kažkokia nuostabi intuijija" nuspėjant orą. Kartą paklaustas, iš kur jis turį tą nepaprastą gabumą, Pilsudskis atsakęs, rodydamas į savo tapkius antkaklius:

"Matote, tokios antkaklių surišo kumigal pagony žemaičių. Ai orą burtininkų palikuonis, kiek tiek nusimania apie mašiją, oro spėjimą ir burtimą..."

Ir iš tikro Pilsudskis, pasak Vojejniskio, kažkaip nuostabią "užbūrę" orą. Būkajos įlauka, kurioje paprastai siaučiančios audros, buvusi visos kelionės metu ramų ramiausia, nors tuoj po Pilsudskio išvykimo Mėdėjuose siautusi baltasnia audra. Pilsudskis taip pat "užbūręs" Anglij kanalą ir Šiaurės jūrą, kur taip pat vicipatavęs pulkus oras ir giedra. Bet, išplaukiant iš Kiello kanalo, Pilsudskis pareiškęs, kad jau pakakia — jis nustosią "būrę" orą. Ir iš tikrųjų Baltija keliauninkus sutikusi labai nepalankiai ir jie praleidę labai neramų naktį.

Vojejniskis toliau papasakojo, kaip jis susigraudino Gdynėje surengtu sutikimu ir perspektyva greito atvykimo į Varšuvą. Pilsudskis, priešingai, nusiminęs ir daktarą sudraudęs, kad nesą kuo džiaugtis — Varšuvoje laukia vietni rūpesčiai.

Pilsudskis iš Mėdėjos grįžęs ne tuščiomis. Dukterims lauktuvių jis parvežęs ananasų ir bananų. Žmonai jis ilgai išsėkęs tinkamos dovanos ir pagaliau radęs "gražią, pasakikišką spalvingą adytą staltiesę." Nežinodamas jis ir kitų savo giminių.

[L. Aidas]

ATSITRAUKĖLIAI NUO
BAŽNYČIOS

Apkaičiuojama, kad nuo didžiojo karo iki šių dienų Vokietijoje 2,500,000 žmonių nutraukė ryšius su bažnyčiomis, jų skaičiuje 2 milijonai protestantų. 1930 m. Berlyno bažnyčias paliko 65,000 asmenų, o 1929 m. —

31,000. Vokietijoje varoma didžiulė priešikybė propaganda, kuri pereina padarumo visus ribas. Prezidentas Hindenburg buvo priijonai protestantų. 1930 m. Berlyno bažnyčias paliko 65,000 asmenų, o 1929 m. —

ŠV. TĖVO PLJAUS XI ENCIKLIKA
APIE MOTERYSTĘ

Kokia didi yra skaisčios Moterystės orybė, galima ypatingai iš to pažinti, Garbingi Broliai, kad Kristus, mūsų Viešpats, Amžinojo Tėvo Sūnus, prisienęs nupuolusiojo žmogaus kūną, nepasitenkino ypatingu būdu įterpęs moterystę — naminės draugės ir net visos žmonių bendruomenės pradą ir pagrindą — į tą meilės santvarką, kurioje įgyvendė visuotinių mūsų giminės atnaujinimą, bet, privedęs ją prie pirmųjų šio dieviško įkūrimo grynumo, ją išskėlė į tikrą ir "didį" (1) Naujojo Įstatymo Sakramentą ir todėl jo discipliną ir visą priežiūrą pavedė Bažnyčiai, Savo Nuotakai.

Tačiau, kad šis moterystės atnaujinimas atneštų savo pageidaujamus vaisius visose pasaulio ir visų laikų tautose, visų pirma reikia, kad žmonių protams būtų nušviestas Kristaus tikrasis mokslas apie moterystę; paskui reikia, kad susituokę krikščionys, savo stipnybėje vidujinės dieviškos malonės pagalbos sustiprinti, suderintų savo galvą ir veikimą būdus su šiuo itin skaisčiu Kristaus įstatymu, kuo jie sau patiems ir savo šeimoms laiduos palaimą ir taiką.

Bet, apsidairę iš šio apaštališkojo sosto, nelyginant iš kokios iškilmos, ne tik Mes, bet ir jūs patys, Garbingi Broliai, pastebite ir kartu su mumis skaudžiai apgailestaujate, kad daugelis žmonių, užmiršę šį dievišką atnaujinimo darbą, arba visiškai nenumano šitokio krikščioniškos moterystės šventumo, arba begėdiškai jį neigia, arba net, pasirėmę klaidingais tam tikro naujo ir visiškai iškreipyto dorovės mokslo pagrindais, po kojomis jį rindžioja. Šie itin kenksmingi paklydimai ir iškreipyti papročiai emė plisti ir tarp tikinčiųjų, ir pamažu, diena diena, jie linksta labiau įsigalėti jų tarpe: todėl, kaip Kristaus Vietininkas žemėje ir vyriausias Ganytojas ir Teisėjas, Mes esame tarę, kad

mums dera pakelti apaštališkąjį balsą, kad nuo užnuodytų ganiavų nukreiptume aveles, kurios yra mums pavestos, ir, kiek tai mums galima, jas apsaugotume.

Tad mes nutarėme prabilti į jus, Garbingi Broliai, ir per jus į visą Kristaus Bažnyčią ir net į visą žmonių giminę apie krikščioniškos moterystės prigimtį, jos orybę, apie naudas ir geradarybes, kurios kyla iš jos šeimai ir pačiai visuomenei, apie labai rimtus paklydimus, priešingus šitai evangeliškojo mokslo daliai, apie ydas, priešingas moterystės gyvenimui, ir pagaliau apie svarbiausias gydomąsias priemones, kurių reikia imtis. Mes pasakame, tai darydami, Leono XIII, mūsų palaiminto atminimo pranokėjo, žingsniais, ir Mes šią Encikliką Arcanum (2) apie krikščioniškąją moterystę, kuri buvo jo paskelbta prieš penkisdešimt metų; jei mes kai ką čia pilniau išdėstome atitinkamai mūsų galybės sąlygoms ir ypatingiems reikalavimams, tai vis dėlto skelbiame, kad Leono XIII mokymai ne tik nepaseno, bet ir pilnai galioja.

Ir kad padarytume pradžią šiam laiškui, kuris yra beveik visas paskirtas dieviškai moterystės institucijai, jos sakramento orybei ir nepajudinamam tvirtumui įrodyti, priminkime, visų pirma, tą pagrindą, kuris turi palikti nesulaulytas ir nepaliekamas moterystę nebuvo įsteigta ir atnaujinta žmonių, bet Dievo; ne žmonių, bet paties gamtos kūrėjo Dievo ir gamtos atnaujinimo, Kristaus, mūsų Viešpaties, moterystė buvo aprūpinta savo įstatymais, patvirtinta, išaukštinta; todėl tie įstatymai niekame negali pareiti nuo žmonių norų nei nuo kokio pačių susituokusių susitarimo. Toks yra šventojo Rašto mokslas, (3) tokia yra nuolatinių visuotinės Bažnyčios tradicija, toks yra iškilni-

gas apibrėžimas Tridento suvažiavimo, kuris, imdamasis žodžius iš šventojo Rašto, moko ir tvirtina, kad amžinas moterystės nesuardomumas, jos vienybė ir jos tvirtybė pareina nuo Dievo, jos įkurėjo. (4)

Bet, nors moterystė, dėl savo prigimties, yra dieviškai įkurta, joje žmogaus valia turi vis dėl to savo vaidmenį, kuris yra labai kilnus: mat, kiekviena atskira moterystė tiek, kiek susituokia tam tikras vyras ir moteris, kyla iš niekur kitur, kaip tik iš abiejų laisvo sutikimo; šis laisvas valios aktas, kuriuo abidvi šalys teikia ir gauna atitinkamą moterystės teisę, (5) yra toks reikalingas tikrai moterystei sudaryti, jog "jokia žmogiška galybė negali jo pavaduoti." (6) Tačiau šis laisvės liečiai tik vienas dalykas, būtent: ar susitarantieji nori iš tikrųjų į moterystės luomą įstoti ir ar nori su tokiu asmeniu; bet moterystės esmė visiškai nepareina nuo žmogaus laisvės, taip kad kas nors, kuris kartą susituokia, pasiduoda jos dieviškiems įstatymams ir jos esminiams savitumams. Nes Angeliškasis Daktaras, kalbėdamas apie ištikimybę ir vaikus pastebi, kad "moterystėje tie dalykai yra implikuojami paties sutuoktuvių susitarimo esmėje, ir todėl, jei susitarime, kuriuo sudaroma moterystė, būtų formuluojama sąlyga, kuri būtų jiems priešinga, nebūtų tikros moterystės." (7)

Taiigi, sutuoktuvėmis dvasios susijungia ir suaugu geriau ir glaudčiau, kaip kūnai: ne įėjauti patraukimas nei širdžių palinkimas jas nustato, bet apgalvotas ir tvirtas valių pasiryžimas: ir šis dvasių susijungimas, Dievui šitaip nustatius, sudaro šventą ir nepaliečiamą ryšį.

Šita savotiška ir visai ypatinga susitarimo prigintis padaro jį griežtai skirtingu nuo santykių, kuriuos turi tarpusavyje gyvuliai, skatinami vieno

akto gantos instinkto, kur nėra nei proto, nei sąmoningos valios; ji ji daro visiškai skirtingą ir nuo tų nepastovių žmonių santuokų, kurios yra nutolusios nuo kiekvieno tikro ir teisingo valių ryšio ir kurios neteikia jokios teisės bendrai gyventi. Iš čia yra aišku, kad teisėta valdžia turi teisę ir net griežtą pareigą drausti, kliudyti ir bausti gėdingas santuokas, kurios yra priešingos protui ir gamtai; bet, kadangi einasi dalyku, kuris kyla iš paties žmogaus prigimties, palaiminto atminimo Leono XIII duotas įspėjimas nėra mažiau tikslingas: (8) "Pasirenkant gyvenimo būdą, nėra abejotina, kad kiekvienas turi pilną ir visišką laisvę arba sekti Jėzaus Kristaus patarimu dėl skaistybės, arba susirišti moterystės ryšiu. Jokis žmogaus įstatymas negali atimti iš žmogaus prigimtą ir pirmąją moterystės teisę, arba kokių nors būdų apriboti tai, kas yra pati santuokos priežastis, nustatyta nuo pradžios Dievo valdžia: Crescite et multiplicamini (9).

Šitokių būdų šventoji tikrosios moterystės sąjunga yra sudaroma drauge dieviškos ir žmogiškos valios: iš Dievo pareina pati moterystės institucija, jos tikslai, įstatymai, gėrybės; Dievui duodant ir padedant, nuo žmonių, per kilų savo asmenų perdavimą kitam visam amžini, pareina bet kuri atskira moterystė su Dievo nustatytais pareigomis ir gėrybėmis.

I.

Kada Mes rengiamės išdėstyti, kokios ir kurios yra šitos tikrosios moterystės gėrybės, Dievo su teiktos, Mes prisimename žodžius šlovingojo Bažnyčios Daktaro, kurį neseniai minėjome (10) Mūsų Enciklikoje Ad salutem, paskelbtoje jo mirties penkiolikto šimtmečio praga: "Visi tie dalykai yra geri — pasakė šv. Augustinas — dėl kurių jungtuvės yra geros; vaikai, ištikimybė, sakramentas."

(1) L. p. 32.
(2) L. p. 32. Arcanum dicitur supplementum 10 Feb. 1880.
(3) Gen. 1, 27-28; 11, 22-23; Matth. XIX, 3-9; Apoc. V, 2-9.

(4) Conc. Trident., sess. XXIV.
(5) Cf. Cod. Jur. Civ., c. 1081, par. 2.
(6) Cf. Cod. Jur. Civ., c. 1081, par. 1.
(7) S. Thom. Aquin., Summa Theol., p. III Supplement., p. XLIX, art. 3.

(8) Litt. Encycl. Rom. Novum, 15 Mart 1901.
(9) Gen. 1, 28.
(10) Litt. Encycl. Ad salutem, 20 Apr. 1900.

LAIDOJIMO PAPROČIAI PAS LAUKINIUS ŽMONES

Dar ir šiais laikais Pietų Amerikos, Afrikos ir Didžiojo vandenyno salų laukiniai žmonės tebeturi įvairių laidojimo papročių, kurie dabartiniam kultūriniam žmogui atrodo labai keistai.

1. *Jasai* išpauša numirėlini plaučius ir įmeta juos į vandenį. Jei jie nugarsta, tai ženklas, kad miręs žmogus buvo raganius ir kad likusiems gyviems sodžiaus gyventojams pridarys daug blogumų. Tokio žmogaus lavonas būna kur nors krūme negarbingai palaidojamas. Bet jei plaučiai nugarsta, tai toks numirėlis būna graudžiai apverkiamas ir garbingai palaidojamas.

2. *Besarabai* tiki, kad mirties priežastis yra užkerėjimas (užbūrinimas). *Besarabai* sodžiaus dvasininkas sušaukia visą sodžių ir tardo, kas būtų užkerėjęs velionį. Įtartinai išgerti nuodų, bet jei jis nenusinuodija, lieka nuo įtarimo laisvas. Apie tą vietą, kur palaidotas numirėlis, keletą dienų smarčiai šaudoma, kad tuo būdu išgąsdintų ir nuvytų tolyn numirėlio dvasią.

3. *Abesiniečiai* užkasa numirėlį smėly. Paskui jie kelia puotą, bet prieš tai dar nusikerpa visi savo plaukus.

PRANEŠIMAS

Amerikos L. R. K. Federacijos Naujos Anglijos apskrities išvažiavimas įvyks Liepos-July 12 d. S. m. Grove at Pinehurst Reservation Bedford, Mass.

Malonės kitos organizacijos tą dieną nerengt išvažiavimų, o visi lietuviai dalyvaus tame dideliame tautos darbe.

kad jų numirėlis nepažintų. Kur yra plėšrių žvėrių, ten kapas aptveriamas tvora, kad šie žvėrys neiškastų lavono, nes tas reikšia gyviesiems didelį pavojų.

4. *Siamasai* neša numirėlį į sugeginimo vietą aplinkiniams keliais, sunkeliais, kad jis nerastų kelio sugrįžti.

5. *Nikobaresai* ueliūdi, jei kas pas juos numiršta. Jie nusitępa veidus ruda ar kitokia spalva, kad numirėlis nepažintų ir kelia puotą. Velionis laidojama prietėmy, kad neįkristų į kapą gyvo žmogaus šešėlis, nes atvirkščiai žmogus turi tuoj mirti. Numirėlio veidas niekada nebeminimas. Namie, kai savo vardus pakeičia, kad numirėlis negalėtų jų pažinti.

6. *Eskimai* sudeda numirėliui į karstą visus jo daiktus, kadangi jie bijo, kad jis pats neatėitų jų pasiimti.

7. *Pas birmanus* groja muzika, jei kas nors numiršta. Paskui suriša numirėliui rankų nykščius su kojų didžiausiais pirštais. Surišimui paimami plaukai: jauniausio šeimos sūnaus. Šeimos vyresnysis išsikeičia prie karsto nosinę. "Eikš!!! šaukia jis, ir suvynioja nosinę, kurioje tiki esant dvasią. Ši nosinė yra nešiojama tarp dviejų prieangio advergių per ištisus 7 dienas ir 8-tą dieną iškelia linkamą puotą, ir sudrasko šią nosinę. Tuo būdu prašalinamas pavojus numirėliui tapti pikta dvasia (demonu).

8. *Pas tiganjanus* išeina prie numirėlio sena moteriš-

kė ir prašo, kad jo dvasia i-eitų į ją. Paskui ji pradeda smarkiai šokti ir, pagaliau, nusilpus parkrenta žemėn.

Dabar, ugnies ir vandens pagalba, dvasia iš jos išve-jama lauk ir jau ji daugiau niekada nebegali sugrįžti.

9. *Pas dayakus* dvasininkė (vaidilutė) padaro iš nendrių nedidelį namuką. Į jį įdeda valgio, popirus ir paprašo, kad numirėlio dvasia jame apsigyventų. Be to, ji budi prie namuko ir giminės pasako, ką numirėlis nori. Numirėlio norai, kad ir sunkiausi, būna namuose, kaip šventenybė.

10. *Mendai* (Vakary Afrikoj) padeda numirėliui ant kapo ryšiuose išvirtą vištą, sakydami: "Mes ateiname pasakyti, kad dar tavęs neužmiršome ir atnešame valgio, kuris tau labai pravers, kai tu keliausi ilgą kelionę per vandenynus."

11. *Pas alhapakus*, jei nu-

miršta vyras, našlė turi užlpti ant laužo, kur turės būti sudeginamas lavonas. Jei jos plaukai nuo ugnies viršugalvy nudęga, tai ji turi teisę nušokti nuo laužo. Dabar prasideda ilgas pasninkas už numirėlio nuodėmes.

12. *Pas šiaurės Azijos* laukinės moteris daugelį nakčių gulį drauge su numirėliu. Paskui ji duoda jam gerti vyno ir sako: "Ger! Lai-mingos kelionės į dvasių karalystę! Nebegrišk į pasaulį ir nepaimk nė vieno mano vaiko; nė vieno mano gyvū-

lio.

13. *Tibetie* prie lavono at-eina dvasininkas (lama) ir išrašna jam porą plaukų. Pro pasidariusias išrovus plaukus galvoj skylutes, tikima, kad išeina dvasia. La-

būtų ir pripildytų žemę, bet ir tam, kad garbintų Dievą, ji pažintų, ji mylėtų ir anžinau juo džiaug-tųs danguje; dėl šio nuostabaus žmogaus iškėlimo į antgamtės eilę iš Dievo pusės, šis tikslas praneša visa, ką akis regėjo, ką ausis girdėjo ir kas į žmo-gaus širdį įėjo (16). Iš čia lengvai matyti, kad vai-kai, gimę per visagalią Dievą su susituokusiųjų ben-dradarbiavimu, yra dieviškosios gėrybės dovana ir brangus moterystės vaisius.

Be to, krikščionys tėvai supras, kad jie yra pa-saukti ne tik žmogaus gimimę žemėje platinti ir pa-laikyti, kad yra ne tik paskirti duoti bet kokių tik-rojo Dievo garbintojų, bet duoti Bažnyčiai sūnų, pagimdinti piliečių draug su šventaisiais ir Dievo įnamiu, (17) kad žmonės, prisirišę prie Dievo ir mūsų Išganytojo garbinimo, diena diena daugė-tų. Be abejo, mūsų susituokusiųjų krikščionys, net jei jie ir patys yra pašventinti, negalės to savo pa-šventinimo perduoti savo vaikams: priešingai, pa-tūralus gyvybės vaisymas yra tapęs mirties keliu, kuriuo pirmą kartą nuodėmė persiduoda vaikams: tačiau jie išlaiko kaž ką tos padėties, kuri buvo pi-mosios susituokusiųjų poros žemėje: jiems pride-ra, iš tikrųjų, paaukoti savo vaikus Bažnyčiai, kad ši itin vaisinga Dievo vaikų Motina juos atgimdy-tų skaitinamuoju krikšto vandeniu antgamti-niam teisingumui, kad iš jų padarytų gyvus Kris-taus narius, amžinosios gyvybės dalyvius, paveldė-tojus amžinosios šlovės, kurios mes visi siekiame iš širdies gilumos.

Jei tikrai krikščioniška motina apsvartys šiuos dalykus, ji tikrai supras, kad, iškilnesne ir pilna pagundos prasme šie mūsų Išganytojo žodžiai yra tariami jai: "Moteiške... pagimdžiusi gi kūdikį, jau nebeatsimena suspaudimo dėl džiaugsmo, kad gimė pasauliui žmogus" (18) ir iš-kilusi auklėjimui visą motinos pareigą (19).

LDS. Kuopų Susirinkimai

MONTELLO, MASS.

LDS. 2 kp. susirinkimas įvyks gegužės 5 d., šv. Roko šventinėje. Visi nariai prašomi ateiti į šį susirinkimą ir užsimokėti senai užtrauktas mėnesines duokles.

Valdyba

SAINT CLAIR, PA.

LDS. 107 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 3, tuoj po sumos, šv. Kasimiera parapijos salėje. Kviečiami visi nariai dalyvauti ir užsimokėti mėnesines mokesčius ir naujų narių atvesti prirašyti.

Valdyba

EASTON, PA.

LDS. 40 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 3 d., tuoj po sumos, šv. Mikolo parapijos šventinėje. Malonė visi nariai atsilankyti ir mėnesines mokesčius užsimokėti.

M. Songalis

MASSACHUSETTS, N. H.

LDS. 65 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 3, tuoj po pus-lutinę mėsą, pabažnytinę sve-

vonas būna surišamas virvėnėmis ir nunešamas toli nuo namų suėsti laukiniams gyvuliams, šunims ir ereliams. Numirėlio namuose negali-na niekam vieną mėnesį valgyti, nes juose dar gali tebebūti numirėlio dvasia.

14. *Batuos negrai* kartu su numirėliu įdeda į karstą ir tam tikrų žolių, kurias ti-ki turint kerėjimo galios, kad jis jų pagalba galėtų at-keršyti savo priešams. Na-mai, kur gyvena numirėlis, suardomi. Namiešiai išsike-ليا gyventi kiton vieton, nes bijo, kad jų namas neuogrįž-tų numirėlis.

Šie pavyzdžiai rodo, kad ir laukiniai žmonės tiki sie-los nemirtingumu. Tik tas tikėjimas apreiškimo neap-šviestas dažnai iškraipytas. "M. L."

tainėj. Kviečiams narius ateiti, nes yra keletas svarbių sumanymų. Taipgi atsivekite ir savo draugus prirašyti prie šios organizacijos.

CLEVELAND, OHIO

Gegužės 13 d. 8 val. vakare Lietuvių Salė įvyks LDS. 51 kp. mėnesinis susirinkimas. Gerbiami nariai prašomi atsilankyti. Valdyba

PHILADELPHIA, PA.

LDS. 13 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 1, 7-30 val. vakare, mokyklos kambary. Atei-kite gausiai. Nepamirškite užsimo-kėti duokles. Valdyba

ELIZABETH, N. J.

LDS. 16 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, gegužės 1 d., 7-10 val. vakare, bažnytinėje šventinėje. Nariai kviečiami gausiai ateiti ir atvesti savo draugus (es) prirašyti.

Valdyba

WORCESTER, MASS.

LDS. 105 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 3, Aušros Vartų pa-rapijos salėje, tuoj po sumos. Visi nariai prašomi pribūti, nes turime svarbių reikalų.

Kviečia Valdyba

BRIGHTON, MASS.

LDS. 22 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 10, 7-30 val. penktadienį baland. 12. 7-30 val. vak., Lincoln šventinėje, 26 Lincoln St. Ateikite visi.

Valdyba

WORCESTER, MASS.

LDS. 7 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 10, 6 val. vakare bažnytinėje šventinėje, 41 Providence St. Visi nariai būtinai atei-kite, nes turime apsvartyti kele-tą svarbių klausimų. Be to, gers proga užsimokėti duokles.

Valdyba

HARTFORD, CONN.

LDS. 6 kp. susirinkimas įvyks gegužės 10, tuoj po sumos, bažny-tinėje šventinėje, 41 Capitol Avenue. Malonė visi nariai ateiti, nes y-ra svarbių reikalų dėl kuopos nau-dos. Taipgi malonė užsimokėti ku-rių yra užsimokėję mėnesines duok-lis.

LDS. 6 kp. rašt.

LIETUVIŲ LAIVAKORŲ AGENTŲ SĄJUNGA

Uždaros ir Tvarkomos

DVI DIDIAUSIOS EKSKURSIJOS

LIETUVA

1) Iš New Yorko Gegužės-May 27

0 iš Bostono Gegužės-May 26

Mažai į KLAIPEDĄ, be perėdimo

Grafinioje CUNARD Laiva

LANCASTRIA

(2 Birželio-June 16

Iš New Yorko per Southampton į KLAIPEDĄ

Paklausejoje CUNARD Ekspediciai Didelė

AQUITANIA

Dovanai aplankant Didžiausią Pasaulio Miestą Londoną.

Šiai Ekskursijai Anglijos Lietuviai rengia specialį priėmimą

Londono Lietuvių Klube

ABI EKSKURSIJOS PLAUKS Į KLAIPEDĄ TIESIU

KELIU PER PUKIJĮ KIEL KANALĄ

Parduoda Laivakortes, bei keleivių čekius: išrašoma dokumentus bei

pilnai išrengta kelionė

LIETUVIŲ LAIVAKORŲ AGENTŲ SĄJUNGA:

Ambrasiejus, J. 108 Grand St., Brooklyn, N. Y.	Raukys, J. 123 Millbury St., Worcester, Mass.
"Amerikos Lietuviai" 14 Vernon St., Worcester, Mass.	Sekys, John 226 Park St., Hartford, Conn.
Baltutis, P. P. 3327 S. Halsted St., Chicago, Ill.	875 Cambridge St., Cambridge, Mass.
Barkevičius, P. 678 N. Main St., Montello, Mass.	Stulpinas, V. M. 3235 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Bogden, J. G. 432 W. Long Ave., DuBois, Pa.	Mikolajus, P. 188 Sande St., Brooklyn, N. Y.
"Dirva" 6620 Superior Ave., Cleveland, O.	Trečiokas, A. S. 187 Adams St., Newark, N. J.
Franklin Sav. & Trust Co. K. Valinora, Manager 2615 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.	Urbazo, J. J. 187 Oak St., Lawrence, Mass.
Gendrolis, N. 305 Broadway, So. Boston, Mass.	Vasilauskas, J. 814 Bank St., Waterbury, Conn.
Kalėnka, K. Ch. 797 Bank St., Waterbury, Conn.	"Vienybė" 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Makarevičius, K. 95 Liberty St., Ansonia, Conn.	Varanish, A. So. 12th & Carson, Pittsburgh, Pa.
Molla, P. 1790-24th St., Detroit, Mich.	Weisau, K. J. 1128 Wash. St., Norwood, Mass.
"Naujienos" 1780 S. Halsted St., Chicago, Ill.	Zelp, J. J. 4550 S. Paulina St., Chicago, Ill.
Richmond Trust Co. 2701 E. Allegheny Av., Phila., Pa.	

LOWELL, MASS.

LDS. 97 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 10, tuoj po sumos. Ateikite visi. Gera proga darbininkams prisirašyti prie vieni-tėlis darbininkų organizacijos.

Valdyba

BALTIMORE, MD.

Gegužės 10 d., sekmadienį, tuoj po sumai, parapijos šventinės kam-bariuose įvyks LDS. 30 kp. susirinkimas. Malonė visi nariai ateiti.

Kviečia Valdyba

CAMBRIDGE, MASS.

LDS. 8 kuopos mėnesinis susirink-

imas įvyks sekmadienį, geg. 10 tuoj po sumos, Lietuvių bažny-tinėje šventinėje. Visi nariai malonė kiti atsilankyti ir užsimokėti u-vilkus mokesčius.

Valdyba

N. S. PHILADELPHIA, PA.

LDS. 103 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 10, tuoj po sumos, šv. Andriejaus par. šventinėje, 1123 Lemon St. Kviečiami nariai ir nario ateiti, kurių užvilktos duoklės užsimokė-ti. Taipgi atsivekite nors po vi-ną naują narį prie kuopos pri-lyti.

Valdyba

(11) Todėl tuose tryse skyriuose, galima sakyti, y-ra kuo pilniausiai išreikšta visuma krikščioniškojo mokslo apie krikščioniškąją moterystę. Pats šven-tasis Daktaras tai pasako, kai taria: "I š t i k i m y b e j e turima akivaizdoje pareiga už moterys-tės ryšio ribų su kitu ar kita nesantykiauti; v a i k u o s e turima akivaizdoje pareiga juos su meile priimti, rūpestingai auginti ir religiskai auklėti; s a k r a m e n t e turima akivaizdoje pareiga ne-siskirti ir išsiskyrus, nei vieni nei antri, net dėl vai-ky, vėl nesituokti. Tai yra kaip ir jungtinių regu-la, kur ir gamtos vaisingumas pasipuošia ir nesi-tvarkymo begėdiškumas yra suvaldomas (12).

Taigi, tarp moterystės gėrybių pirmą vietą už-ima vaikai. Ir, be jokio abejojimo, pats žmonių gi-minės [kūrėjas, kuris, savo gerume, panorėjo pa-naudoti žmonių tarpininkavimą gyvybei platinti, tai moky, kada rojuje, moterystę įsteigdamas, tarė pirmiesiems mūsų tėvams ir per juos visiems bū-simiesiems mūsų žmonoms: "Aukite ir daugin-kitės ir pripildykite visą žemę" (13). Tą tas pats šv. Augustinas itin gražiai išsklė iš apaštalo šv. Po-cilo žodžių Timotiejui, (14) sakdamas: "Kad vai-ky gimdymas yra santuokos priežastis. Apaštalas liudija šiais žodžiais: "A š n o r i u, s a k o j i s, k a d j a u n e s n i o s i o s t e k e t ū." Ir lyg atsakydamas į klausimą: "K a m?", tuoj priduri-a: "k a d t u r e t ū v a i k ū, b ū t ū š e i m ū n ū m o t i n o s" (15).

Šiai Dievo geradarybei ir moterystės kilniumi įvertinti užtenka tik atsižvelgti į žmogaus orybę ir į jo tikslo aukštumą. Žmogus, iš tikro, pranoksta visus kitus regimus sutvėrimus savo protingos pri-gimties pranašumu. Pridėkite dar tai, kad jei Die-vas nori, kad žmonės veistų, tai ne tik tam, kad

būtų ir pripildytų žemę, bet ir tam, kad garbintų Dievą, ji pažintų, ji mylėtų ir anžinau juo džiaug-tųs danguje; dėl šio nuostabaus žmogaus iškėlimo į antgamtės eilę iš Dievo pusės, šis tikslas praneša visa, ką akis regėjo, ką ausis girdėjo ir kas į žmo-gaus širdį įėjo (16). Iš čia lengvai matyti, kad vai-kai, gimę per visagalią Dievą su susituokusiųjų ben-dradarbiavimu, yra dieviškosios gėrybės dovana ir brangus moterystės vaisius.

Be to, krikščionys tėvai supras, kad jie yra pa-saukti ne tik žmogaus gimimę žemėje platinti ir pa-laikyti, kad yra ne tik paskirti duoti bet kokių tik-rojo Dievo garbintojų, bet duoti Bažnyčiai sūnų, pagimdinti piliečių draug su šventaisiais ir Dievo įnamiu, (17) kad žmonės, prisirišę prie Dievo ir mūsų Išganytojo garbinimo, diena diena daugė-tų. Be abejo, mūsų susituokusiųjų krikščionys, net jei jie ir patys yra pašventinti, negalės to savo pa-šventinimo perduoti savo vaikams: priešingai, pa-tūralus gyvybės vaisymas yra tapęs mirties keliu, kuriuo pirmą kartą nuodėmė persiduoda vaikams: tačiau jie išlaiko kaž ką tos padėties, kuri buvo pi-mosios susituokusiųjų poros žemėje: jiems pride-ra, iš tikrųjų, paaukoti savo vaikus Bažnyčiai, kad ši itin vaisinga Dievo vaikų Motina juos atgimdy-tų skaitinamuoju krikšto vandeniu antgamti-niam teisingumui, kad iš jų padarytų gyvus Kris-taus narius, amžinosios gyvybės dalyvius, paveldė-tojus amžinosios šlovės, kurios mes visi siekiame iš širdies gilumos.

Jei tikrai krikščioniška motina apsvartys šiuos dalykus, ji tikrai supras, kad, iškilnesne ir pilna pagundos prasme šie mūsų Išganytojo žodžiai yra tariami jai: "Moteiške... pagimdžiusi gi kūdikį, jau nebeatsimena suspaudimo dėl džiaugsmo, kad gimė pasauliui žmogus" (18) ir iš-kilusi auklėjimui visą motinos pareigą (19).

pesių, naštų, ji teisingiau ir švenčiau už romėnų matroną, Grakelių motiną, Viešpatyje didžiulisis žydinčių vaikų vainiku. Be to, priėmė juos tinkama ir dėkinga širdimi iš Dievo rankos, į šiuos vai-kus abudu susituokusieji žiūrės kaip į talentą, kurį jiems pavadė Dievas ir kuris turi būti vartojamas nei jų pačių, nei vienam tik žemiškame valsty-bės interese, bet kuris turės teismo dieną būti su-gražintas Dievui su vaisiumi.

Vaiko gėrybė tikrai nesibaigia su pagimdy-mo gėrybe: prie jos turi prisidėti dar kita, vaiko nor-malaus išauklėjimo gėrybė. Išmintingiausias Die-vas tikrai mažai būtų pasirūpinęs pagimdytų vai-ky ir visos žmonių giminės likimu, jei tie, kurie ga-vo iš jo galią ir teisę gimdyti, nebūtų taip pat gavę auklėjimo teisės ir pareigos. Iš tikrųjų niekas ne-gali nepripažinti, kad vaikas negali iš savęs išsi-tikti ir savimi pasirūpinti dalykuose, kurie liečia natūralų gyvenimą: juo labiau jis negali to padary-ti dalykuose, kurie liečia antgamtinį gyvenimą: il-gus metus jis bus reikalingas kito pagalbos, moksi-nimo, auklėjimo. Be to, yra aišku, kad, sutartumi su gamtos reikalavimais ir dieviška santvarka, vai-ky auklėjimo ši teisė ir pareiga visu pirma parei-ua tiems, kurie pradėjo gamtos darbą gimdymu ir kuriems yra griežtai uždrausta palikti pradėtą dar-bą nepabaigta ir šitai įstatyti vaiką tikrai pra-žiūčiai. Tiesą pasakius, jau pasirūpinta geriausiu būdu, kurio tik galima, šituo taip reikalingu vai-ky auklėjimu moterystėje, kur, nematant rūs-šių susieties tėvams visados galima to darbo imtis drauge ir vienas antram teikti pagalbą.

Apie krikščioniškąjį jaunatimės auklėjimą Mes esame plačiai kalbėję kur kitur (19). Čia da-bar sutraukiame tai, ką Mes esame ten pasakę jau auklėjant šv. Augustino eituotais žodžiais: "Dėl vaikų (lauktina), kad jie būtų priimti su meile... išauklėti religiskai (20)": tą patį teigia ir Kano-

niška Teisė—su savo paprastu tikslumu kalba: "pirmas moterystės tikslas yra vaikų gimdymas ir auklėjimas (21)."

Pagaliam nereikia nuleisti tytomis, kad, kada-gi ši dviguba misija, tokia garbinga ir svarbi, bo-vo pavesta tėvams vaikų gerovei, kiekvienas teisin-gas naudojimas Dievo duotos galios gimdyti naujų gyvybių yra vieninteliai moterystės teisė ir privi-legija, sutartinai su paties Kūrėjo santvarka pa-čios gamtos įstatymu: tas naudojimas turi būtinai būti aprėžtas šventose moterystės ribose.

Kita moterystės gėrybė, kuria sekdami Augu-tinu išsklėme, yra ištikimybės gėrybė, t. y. abipusė susituokusiųjų ištikimybė saugoti moterystės san-dorą, kad tai, kas, dievišku įstatymu pašvestos san-doros dėka, tenka vien tik antrajam susituokusių-jų, nebūtų jam nei atsakytą nei trečiajam asmeniui suteikta: ir kad pačiam vyrai nebūtų suteikta tai kas, kai yra priešinga dieviškoms teisėms ir įstaty-mams ir visiskai nesuderinama su vyro ir žmonos ištikimybe, niekad negali būti leista.

Tai todėl ši ištikimybė visu pirma reikalauja visiškos santuokos vienybės, kurios prototipą pat Kūrėjas davė mums mūsų pirmųjų tėvų moterys-tėje, kada jis panorėjo, kad ji būtų tik tarp vieno vyro ir vienos moteriškos. Ir nors paskiau auklėjimas įstatymais Dievas kuriam laikui pa-liginamai atleido šio pirmąsio įstatymo aštrumą yra visiskai tikra, kad Evangelizmas įstatymu visu pilnumu atnaujino šią pirmąsioją ir tobulą vienybę ir kad panaikino visus dispensas. Kristaus žodžiai ir Bažnyčios nuolatinis mokslas, taip pa jos nuolatinis veikimo būdas, tai aiškiai paliudija. Todėl visai teisingai šventasis Tridentso suvaia-mas iškilmingai pareiškė: "Kristus, mūsų Vie-pats, aiškiai moky, kad šiuo ryšiu tik du asmenys yra sujungti ir susieiti, kada jis pasakė: Tai te-je nebėra du, bet vienas kūnas (22)."

(11) S. August., De bono coniug., cap. 24, n. 32.

(12) S. August., De Gen. ad litt., lib. IX, cap. 7, n. 12.

(13) Gen. I, 28.

(14) I Tim., V, 14.

(15) S. August., De bono coniug., cap. 24, n. 32.

(16) Cfr. II. Cor., II, 9.

(17) Cfr. Eph., II, 10.

(18) Io., XVI, 21.

(19) Liti. Encycl. Dictionnaire des Ministres, d. 31 Dec. 1929.

(20) S. August., De Gen. ad litt., lib. IX, cap. 7, n. 12.

(21) Cod. Iur. Civ., c. 1013, par. 1.

(22) Conc. Trident., sess. XXIV.

IŠ KUR ATSIDARO NAMINIAI GYVULIAI

Nėra abejojimo, kad da-
niniai gyvuliai yra kilę iš
laukinių, kurie kadaise buvo
prijaukinti. Tačiau, kai
laukinis gyvulys virsta
naminiu, nepakanka jį tik
prijaukinti. Naminiai gyvu-
liai yra tie, kurie yra prija-
uti ir veisiasi, žmogaus
išdrįsi. Dabar dar yra
gyvulių, prie žmogaus pri-
tusių, bet kurie vis dėlto
yra naminiai gyvuliai.
Jie antai, Indijoj yra pri-
jaukinti dramblių, kurie at-
stovai įvairius sunkius dar-
bus ir žmogaus klauso, bet jų
negalima pavadinti nami-
niais, kadangi jie, gyvendami
prie žmogaus, nesiveisiai.
Tie toki dramblių yra pa-
jaukti, kaip laukiniai, ir tik
prijaukinti.

Žinomi dabar naminiai gy-
vuliai virto naminiais, paly-
ginti, labai neseniai. Prieš
4-5 tūkstančius metų, kai
Egipte jau buvo aukšta kul-
tura, Europoj žmonės jokių
naminių gyvulių neturėjo.
Pirmąsias šunų. Tačiau neži-
mėja tokio trumpo laiko, na-
minių gyvulių protėviai su-
ėjo išmirti. Nėra jau nie-
kur gyvū šunų, arklių, kar-
vių protėvių. Greičiausiai,
šios bus išnaikintos žmogus,
našiai kaip kad liko išnai-
kintos Amerikoj bizonas, o
Europoj — žiurės. Bet tose
vietose, kur žmonės rečiau
gyveno, yra išlikę laukiniai
protėviai šių naminių gyvu-
lių: kačių, ožkų, asilų ir kt.
Tuo tarpu, visų naminių
gyvulių protėviai yra išsi-
skę siveikę siveikuteliai, nes
aukštesnis, pasirodo, yra
laukiau išnaikinti.

Pirmuoju naminiu gyvu-
liu, kurį pavyko žmogui pri-
jaukinti, yra šuo. Šunų kau-
lų yra randami beveik viso
pirmųjų žmogaus gyve-
nimose vietose. Kadangi
aukštesnis žmogus vertėsi
medžiokle, tai šuo, be abejo,
buvo labai naudingas
medžioklės. Klausimas, iš ko
šios kilęs naminis šuo, lig-
on nėra galutinai išsprę-
s. Pirmiau buvo manoma,
kad visos šunų rūšys yra ki-
lios vienos rūšies, kurią šve-
dantinis Linėjus pado-
dino *canis familiaris* (še-
iminis šuo). Bet dabar ma-
noma, kad šunys yra kilę iš
daug laukinių protėvių rū-
šių, kurių vienos yra išnyku-
sios, o kitos — išlikusios. Se-
naisieji naminiai šunų rūšis
vadinami *durpiniai* šu-
nais, kadangi jų kaulai daž-

nai randami durpių sluoks-
niuose. Tai buvo nedidelis
šuo. Jo kilmė yra nežinoma.
Kiek vėliau po durpių šu-
nų, žalvario gadynėj, Euro-
poj atsiranda vadinamas *žal-
variniai* šuo, kurs greičiau-
siai buvo atgabentas Euro-
pon kažkur iš rytų. Kai ku-
rios šunų rūšys, sakysim,
špicai, yra kilę iš laukinių
šakalių. Tuo tarpu papras-
tas vilkas, kad ir labai pana-
sus į šunį, jokios itakos į šu-
nų kilmę neturėjo. Tibeto
kalnuose gyvena didelis, il-
gos vilnos uodeguotas vilkas,
iš kurio kilo dogai. Žinomi
ninaundlindiniai šunys yra
kilę iš minėtų Tibeto dogų,
kurie Europoj pirmą kartą
pasirodė Graikijoje, karų su
persais metu. Iš dogų, to-
liau kilo buldogai, o iš buldo-
gų — mopsai. Kurtų pro-
tėvis yra labai aukštų kojų
Abisinijos vilkas, pramintas
canis simensis. Kitos šunų
rūšys, jų tarpe ir medžioga-
mųjų, kilo sukeriant tarpu-
savy minėtas šunų rūšis.

Naminė katė yra irgi toli-
mojo kilimo. Europos katė
kuriose miškuose dar yra
laukinių kačių, bet jų nega-
lima laikyti naminių kačių
protėviais. Katės buvo žino-
mos jau senovės Egipte ir
ten buvo laikomos šventais
gyvuliais: net buvo daromos
kačių mumijos. Senovės
graikai ir romėnai katės ne-
žinojo. Nėra minima katė ir
Biblijoj. Naminės katės pro-
tėviu yra laukinė katė, kuri
gyvena Afrikoj, Nubijos dy-
kumose. Europoj naminė
katė buvo atgabenta iš E-
gipto: IV a. po Kristaus gi-
mimo ji pasirodo Italijoje, X
a. katė dar buvo retenybė
Anglijoj. Į kai kurias Sibi-
rijo vietas katė nuvežta tik
pereinam šimtmečiu.

Neišsi ir arklio kilmė.
Indijoj ir Kinijoj arklys bu-
vo žinomas jau 2000 metų
prieš Kr. gim. o Egipte pa-
sirodė vėliau. Tai rodo, kad
arklio tėvynė yra Azija, tuo
tarpu kai Afrikoj nei pir-
miau nei dabar nėra žinoma
gyvulių, iš kurių būtų galė-
jęs kilti arklys. Panašūs ir
arklių Afrikos gyvuliai — ze-
bra ir kvaga — yra dryžuoti.
Azijoj dar ir dabar yra lau-
kinių gyvulių, labai artimų
arkliui. Ypač yra žinomas
besiveisiasis Mongolijos dyku-
mos laukinis *Psevalskio ar-
klis*, pavadintas jį radusio
tyrinėtojo Psevalskio vardu.
Senovės asirėčių pamink-

luose yra atvaizduoti arkliai
labai panašūs į minėtąjį Pse-
valskio arkli, į kurį, be to, y-
ra panašūs ir dabartinių
mongolų arkliai. Iš to spren-
džiama, kad viena šių laikų
Europos arklių rūšių, būtent,
nedidelio ūgio mažagalviai,
yra kilusi iš Mongolijos. Bet
stambūs, didžiagalviai ar-
kliai, kaip manoma, yra ki-
lę iš gyvenusių kadaise Eu-
ropoj laukinių arklių, pažis-
tamų ir priešistoriskam žmo-
gui, nes jos urvuose randami
laukinių arklių atvaizdai.
Laukiniai arkliai Europoj
išnyko visai neseniai. Taip
antai Prūsiose dar XVI a.
klaidžiojo laukinių arklių
būriai, kurie galutinai buvo
išnaikinti tik Napoleono ka-
rų laikais. Ta proga paste-
bėtina, kad arkliai labai
greitai iš naminių gali vėl
virsti laukiniais. Taip atsi-
rado Amerikoj laukiniai ar-
kliai, vadinamieji mustan-
gai.

Naminių asilų protėviai
dar ir dabar yra laukiniai.
Jie yra dviejų rūšių. Rytų
Afrikoj gyvena viena lauki-
nių asilų rūšis, vadinama
asinus taurinus, o Azijoj —
antroji, vadinama *equus on-
ger*. Kai dėl mulų, tai jie
atsirado sukerius asilų su
arkliu.

Karvė buvo antras gyvu-
lis, po šuns, kurį prijaukino
žmogus. Europoj didelių ra-
guočių nekanų randama iš
seniausių pirmųjų žmo-
gaus laikų. Dar anksčiau,
kaip Europoj, galvijai buvo
žinomi Egipte. Raguočių
gimtinė tenka laikyti pietų
Aziją, būtent, Zondo arkipe-
lagą, kur ir lig šiol gyvena
laukinis gyvulys, vadinamas
bos sondaicus, iš kurio ir y-
ra galutinai kilę daug gal-
vijų rūšių. Visai atskirą rū-
šį sudaro raguočiai Venet-
rijoj ir Ukrainoj su ilgais, be-
veik tiesiais ragais. Jie ne-
galėjo kilti iš bos sondaicus.
Manoma, kad šios raguočių
rūšies protėviu yra buvęs,
jau seniau išnykęs, gyvenęs
Europoj galvijus, vadinam-
as *bos primigenius*, arba
taurus, kurį dar medžiojo
Lietuvos miškuose mūsų di-
dieji kumigalkščiai.

Kiaulių yra dvi rūšys:
trumpasnakės ir ilgaspakės.
Trumpasnakė kaulė atėjo
Europoj iš Indijos. Ilgaspakė
gailė yra kilę iš šernų, dar at-
likusių kai kur laukinių
kiaulių. Visos kitos kiaulių
rūšys kilo iš šių dviejų rūšių
sukergimo. Kadangi trum-
pasnakės kaulės (dabar
jorkšyrų) greičiau nusipe-
ni, tai jos pamažu išstumia
ilgaspakės.

Avis taip pat buvo žinoma
šilų senovėj. Yra skiriamas
trys pagrindinės avių rūšys,
iš kurių, sukeriant, kilo vi-
sos kitos. Senovės Egipte
avys turėjo karčius. Jos bu-
vo kilusios iš laukinių kar-
čiutų avių lig šiol užtinka-
mų šiaurės Afrikos kalnuo-
se. Vėliau karčiutą avį iš-
stūmė patogesnė Azijos avis,
kurios laukiniai protėviai ir
šiandien tebe gyvena Turke-
tano dykumose. Tik kelios

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOWELL, MASS.

Karnavalas

Balandžio 17, 18 ir 20 d. šv.
Juozapo parapija turėjo savo me-
tinį karnavalą. Pieno parapijai,
kiek teko sužinoti, nemaža atliks.
Bažnyčioje takuose bus įtaisyta
nauji guminiai ištisalai.

Koncertas

Balandžio 19, sekmadienio va-
kare, buvo koncertas, kurį išpil-
dė So. Bostono šv. Petro parapi-
jos choro oktetas, vargonininkui
M. Karbauskui vadovaujant.
Lietuviams jų dainavimas poli-
ko ilgai neužmirštami įspūdžiai.
Gražus ir tvarkingas rinkinys dai-
nelių davė dainininkams parodyti
savo gabumus, sykį parodė vedė-
jo skoningą susistatymą muzikos
kūrinių.

Koncerto programa:

1. Vaidavau dieną (St. Šimkus),
Karvelė melnėnė (A. Vanagaitis),
Aš išėjau į girę (A. Vanagaitis),
Ant tėvelio dvaro (St. Šimkus) — choras.
2. Lopšinė (St. Šimkus) ir Ber-
nardinė mielas (St. Šimkus) — F.
Urbonitė.
3. Plaukia Nemunėlis (A. Vanagaitis),
Ir šalta žiemužė (A. Vanagaitis) — O. Valčiukaitė ir Z. Jo-
kubauskaitė.
4. Švint' aušrelė (A. Poetas) ir
Gale sodo rymavo (A. Poetas) —
J. Antanėlis.
5. Va i močiute mano (A. Poetas),
Ir Ak myliu tavę (A. Alek-
sis) — O. Valčiukaitė.
6. Oi berneli vienturi (Tallat-
Kelpa) — A. Grabiolitė ir J. Antanėlis.
7. Tekėjo saulelė (St. Šimkus),
Saulėlė nusileidė (St. Šimkus),
Piauti linkme (A. Poetas) — cho-
ras.

Makaračių balnas

Marijos Vaikelių Sodaliaja ren-
gia savo didelį makaračių balnų
su šokiais. Visi nariai darbuoja-
si, kad tik surengimas būtų pasek-
mingas. Žinrėsime.

Onikiškis

Sis suvažiavimas turėtų būti
gausaus atstovais ir reikšmingas
nutarimais. (Pagaidejama, kad
Naujoje Anglijoje visos esančios
kuopos prisistatys kuo daugiau at-
stovų. Jei kurios kuopos negalėtų
atstovų atsiųsti, tai prašome pa-
daryti įvairių pasiūlymų nors
raštu.

Visas kuopas prašome mūsų šį
kvietimą maloniai priimti.
Apskrities Valdyba:

Kun. Fr. Strakauskas,
Dvasios Vadas

VI. Paulauskas,
Pirmininkas

Kaz. J. Madzika,
Raštininkas.

GRAŽIOS VEDYBOS

LAWRENCE, Mass. — Balan-
džio 19 moterystės ryšių kun. P.
M. Juras sujungė Marijoną Miku-

avių rūšys, kaip antai švedų,
vokiečių ir prancūzų, yra ki-
lę, kaip manoma, iš Europoj
gyvenusių laukinių avių, ku-
rių dar randama Sardnijos
ir Krito salose.

Naminės ožkos kilo iš lau-
kinių gyvenančių Kaukaze
ir vakarų Azijos kalnuose, o
garsios Kašmiro ožkos — iš
Himalajaus gyvenančių
vintaragių ožių.
Laukinė antiš ir žąsis yra
kilę iš laukinių: antiš iš *anas
boschas* veislės, o žąsis — iš
anser cinereus. Viltų pro-
tėvis yra bankoko gaidys —
gailus bankua — pietų Azi-
joj, o kalakuto giminės gyve-
na šiaurės Amerikoj.

liūtė su Prancišku Pilypu.

Ponia Pilypienė buvo viena iš
veikiausių parapijos narių ir už-
sitarnavo didžios pagarbos nuo
klebono ir parapijos. Klebonas
laikė giedotas mūšias 8 val. rytą.
Choras iškilmingai giedojo mi-
šias. Abu jaunavedžiai yra choro
nariai ir jaunoji yra choro rašti-
ninkė. Nuo pat Sodaličios susi-
organizavimo, ji buvo veikli narė
ir kelius metus buvo protokolo
raštininkė. Parodydama savo meilę
šv. Panceli prie šilbų šio su
medaliku ir kaspinu — Sodaličios
ženklais. Žmonės sako, kad
sunku jaumiai prikaltinti, kad
prisirašytų prie senesniųjų drau-
gių, bet p. Pilypienė per keletą
metų netik priklausė prie Apaš-
taulystės Maldos Draugijos, bet ir
ilgą laiką buvo raštininkė. Ji yra
netik veltinė Vyčių kuopos rašti-
ninkė, bet ir centro raštininkė.

Daug yra pasidariusių prie Tu-
bernakulio draugijos. Per ilgą lai-
ką ji priklausė prie Amžino Ro-
žančių draugijos. Kokias pramo-
gas parapija rengė, tai vis ji buvo
viena iš aktyvių rengėjų.
Pirmadienį prieš šilbų, pulkas
merginų surengė "shower". Da-
lyvavo ne vien tik lietuvės, bet ir
svetintantės. Jaunoji gavo daug
ir brangių dovanų. "Shower" bu-
vo parapijos svečiatė.

Jaunoji pora sugrįžus iš "honey
moon" apsigyveno pas jaunuosius
tėvus.

Lai Dievas laimina jų gyve-
nimą.

Konvalija

Laimė, kaip nesveikata: kai
jos nepastebi, vadinasi esi
sveikas. — Turgenevas.

APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

L. D. S. N. Anglijos apskrities
priešseiminis suvažiavimas įvyks
3 m. gegužės 24 d. 1 val. p. p.
šv. Jurgio parapijos svetainėje,
Norwood, Mass.

Sis suvažiavimas turėtų būti
gausaus atstovais ir reikšmingas
nutarimais. (Pagaidejama, kad
Naujoje Anglijoje visos esančios
kuopos prisistatys kuo daugiau at-
stovų. Jei kurios kuopos negalėtų
atstovų atsiųsti, tai prašome pa-
daryti įvairių pasiūlymų nors
raštu.

Visas kuopas prašome mūsų šį
kvietimą maloniai priimti.
Apskrities Valdyba:

Kun. Fr. Strakauskas,
Dvasios Vadas

VI. Paulauskas,
Pirmininkas

Kaz. J. Madzika,
Raštininkas.

BROLIAI IŠEIVIAI

Tėvynės likimas, jos išmintijai ir ne-
laimėms, jos sielvartai ir bėdos Jums vi-
sluame, jos abejotumai, rupi. Jūs taip
pat rupi, kad Tėvynėje tauratų ir
kleičių tauratumas ir laisvė. Jūs taip
pat nekinat prieštarpus neraili ir ne-
ribotą savavaliavimą su švendžiausiais
žmonij tauratums ir laisvė. — Jūs norite,
kad ir toli budami, kad ir plačiąjį ma-
tyt atskirti, paktinti Tėvynės buvį, koki
jis tikrąjį yra. — Atlais visais at-
sveikais Jums labai yra praveru iš-
sirašyti

"Darbininkas,"

Šis "DARBININKAS" yra tikriausias
lietuvių darbininkų sąjunga. "DARBININKAS" ugdė lietuvių
laukinių medžioklės.
"DARBININKAS" moko neapmokę
prieštarpus mairto ir neapmokę didval-
dų veidmainystę.
"DARBININKAS" tiesia kelią Tėvy-
nei ir lietuvių ryšių.
"DARBININKAS" visur ir visados
rupi darbo žmonių reikaliai.
"DARBININKAS" turi labai įdomias
savo "RADIO STREIKAS".
"DARBININKAS" yra darbo žmo-
nių ir inteligentų laikraštis.
"DARBININKAS" redaguoja profesio-
rus PR. DOVYDAITIS.
Šiandien kas išrašyti "DARBININKA"
pats ir išrašyti jį savo gim-
tinėje Lietuvoje.
Amerikijoje "Darbininkas" kaštuoja
\$1.30 o Lietuvoj tik 60 amerikiečių
centų.
"DARBININKO" adresas: Lithuania,
Kaukas, Nepriklausomybės aikštė

KĄ TIK ATEJO NAUJAS ŠIUNTINYS NAUJŲ MALDAKNYGIŲ

MALDŲ RINKINELIS, baltas viršelėlis	\$1.75
MALDŲ RINKINELIS, baltas viršelėlis	\$1.25
MALDŲ RINKINELIS, juodas viršelėlis	\$1.75
MALDŲ RINKINELIS, juodas viršelėlis	\$1.25
MAŽAS NAUJAS AUKSO ALTORIUS, juodas pra- tais viršelėlis	.50

Vienas užsakymus siųskite sekantiu adresu:

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA
806 West Broadway South Boston, Mass.

Juokeliai

DAR TURI LAIKO

Trijų Karalių dieną klebonas,
apkalbėjęs miestelį, vėl vakarą
grįžta namon. Netoli šventoriaus
šlaistosi girtas žmogus. Klebonas
priešys arčiau ir pažinęs savo pa-
rapijietį Jokūbą, ima tėviskai jį
barti.

— Jokūbai, kaip tau negėda taip
pasigirti! Ar gi tu pamiršti, kad
girtuokliui neįeis į dangaus kara-
lystę.

— Nepaamiršiu — dvasiškas
tėve... — atsakė Jokūbas. — Bet
kol prieisiu dangaus karalystę, tai
tikrai išsipagirsiu... ["V. R."]

Leiba Aronštamai, eidamas Ne-
muni, įkrito į prapertį, bet ėju-
sio pro šalį darbininko buvo iš-
gelbėtas.

— Tamsta išgelbėjai man gyvy-
bę! — sako Aronštamai. — Atsi-
dėkdamas norėčiau tamstai duoti
50 litų, bet nežinau ar turėsi iš-
simto litų grąžos.

— Tai niekis! — sako darbinin-
kas. — Galime lengvai atsilyginti.
Šok tamsta į prapertį dar vieną
kartą ir įėjus man pavyks tamstą
antrą kartą ištraukti, duoti šimto
litų ir būsim kvit. ["M. R."]

— Taip, mano brangioji, dabar
mano vyras nevertas nė lašo al-
koholio.

— Na, tai iš tikrųjų jis turi ge-
ležinę valią!

— Ne, ne jis, bet aš!

— Va, Petrai, vaistai jūm kar-
vei. Reikia kas valandą dnot po
šaukštą.

— Ką ponas vitrinorai! Kar-
vei po šaukštą?

— Nesuprantat? Kas valandą
po valgomą šaukštą.

— Bet aš, ponas vitrinorai ne-
žinau kaip tai padaryti. Mat pas
mus karvės paprastai ėda ne iš
šaukšto, bet iš lovio. ["V. R."]

GERAS GYDYTOJAS

Vienas žmogus, antrą kartą at-
vežęs gydytoją, sustoja ties gon-
kais. Gydytojas jau buvo beirėn-
gių lipi iš ratų, išbėga apsišaro-
jusi žmona ir sako:

— Tai jau, ponas, gydytojaus,
prašome grįžti. Ligonis ką tik da-
bar mirė.

— Na, negali būti!

— Taip, taip, ponas gydytojaus,
iš tikrųjų mirė.

— O, ar prakilavo?

— Prakilavo...

— O, tas tai sveika.

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

SV. JONO KV. BL. PASALFINES DR. JOS VALDYBA

Pirmininkas — M. Iolaba
30 Mt. Ida Rd., Dorchester, Mass.
Telephone Columbia 5481
Vice-Pirmininkas — J. Petrasukas
24 Thomas Park, So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — J. Gilneckis
6 Thomas Park, So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis
256 E. Ninth St., So. Boston, Mass.
Išrinktas — A. Naudėlinas
885 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Markštas — J. Žalkis
7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią
nedėdienį kiekvieno mėnesio 2 val.
po pietų. Parapijos salė, 402 E. 7th
St., So. Boston, Mass.

L. E. K. SALTŽ. ŠIRDIES V. J. PASALFINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — V. T. Šeikis
451 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — A. Naudėlinas
885 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — V. Tamoliūnas
40 Marine Rd., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — D. Lingvirčius
62 Adams St., Dorchester, Mass.
Kasleris — J. Kieponis
296 Bolton St., So. Boston, Mass.
Tvarkdaris — J. Lėkšinskas
141 Bowen St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą
pirmadienį kiekvieno mėnesio 7:30
val. vakare, pabaigiantįjį sėdintįjį,
15th St., So. Boston, Mass.

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JON PO GLORA MOTINOS SV. VALDYBA

Pirmininkė — Teklė Amosovskienė
63 G Street, So. Boston, Mass.
Tel. E. Boston 2305-M.
Vice-Pirmininkė — Elena Mikulskienė
402 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkė — Klėbėta Aukštikalnaitė
67 G St., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkė — T. So. Boston 471-W.
Tvarkdaris — Marijona Markonaitė
94 G St., So. Boston, Mass.
Išrinktas — Ona Stanulvičiūtė
105 West 6th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdaris — Ona Migirdienė
1512 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Kasos Globėja — E. Janušonienė
1436 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą
starpinę kiekvieno mėnesio,
7:30 val. vakare, pabaigiantįjį sėdintįjį.
Visas draugijos reikalus kreipkitės
prie protėvių raštininką.

SV. KAZIMIERO E. K. DR. JOS VALDYBOS ADRESAI

Pirmininkas — J. Grabinskas
24 Prescott St., Rosville, Mass.
Vice-Pirmininkas — J. Maršellienė
140 Bowen St., So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — V. Paplauskas
116 Bowen St., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis
256 E. Ninth St., So. Boston, Mass.
Išrinktas — V. Baltis
80 1/2 Mercer St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0817-W.
Markštas — J. Žalkis
7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą
nedėdienį kiekvieno mėnesio 2 val.
po pietų. Parapijos salė, 402 East
Seventh St., So. Boston, Mass.

SVENTO PETRO IR POVILO DR. JOS VALDYBA

Pirmininkas — Jonas L. Petrasukas
24 Thomas Park, So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Juozas Jachavičius
92 Sawyer Ave., Dorchester, Mass.
Prot. Raštininkas — A. Nevers
94 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — Juozas Gusevičius
27 Tampa St., Mattapan, Mass.
Išrinktas — Vincas Kalbaitis
67 G Street, South Boston, Mass.
Tvarkdaris — Petras Galdikas
14 Vinton St., South Boston, Mass.
Draugija susirinkimai bus kas pirmą
nedėdienį kiekvieno mėnesio 2 val.
po pietų. Parapijos salė, 402 East
Seventh St., So. Boston, Mass.

Jaunimas State Gyv. Paminklų Vytavim Didžiajame užtro-

sumerodamas

"PAVASARIS"

"Pavasaris" jaunuolių lietuvių B-
auklės doru, kilnu, energingu, są-
žiningu, narsiu, išvairingu.
Vytavimas Didysis pats tokiu be-
vo ir tokiais nori matyti vienas a-
teities lietuvis.

Kaunas, p. d. 88

Tik suprantant, žiūrėti tamsu ga-

li laimėti pasaulio tautų laukę-

niavimą.

Greitas Laivu Patarnavimas i Europą

Per Hamburgą Mūsų Moderniausias Laivais
HAMBURG ALBERT BALLIN DEUTSCHLAND
NEW YORK

Išvažiavimą reguliariai kas savaitę. Tarp reguliariai
išvažiavimų mūsų populiariausias kambarininkas laivais:
ST. LOUIS, MILWAUKEE IR CLEVELAND

Prieinamos kainos
Piesloginiai gėdėkliai nusileidimui su Lietuva. Dėl
informacijų kreipkitės į lokalius agentus mūsų

IS DIDŽIOJO NEW YORK'O IR NEW JERSEY

PROF. M. BIRŽIŠKA IŠLEIDOME

Puota

Ketvirtadienį 8 val. vakare hotelyje apylinkės Vytauto komitetas surengė išleistuvų puotą. Dalyvavo puotėlio šimto šešių įvairių kolonijų, kaip Chicago, Scranton, Connecticut, Philadelphia, Jersey ir k. Tarp puotėlio matėsi advokatai: Bračulis, J. Paulonis; daktarai: Petriška, Veneius, Vinikas, Miška; kunai: Konevičius, Matulaitis, Ambota, Valantiejus, Pankus, Palaiš, Šestokas, Aleksiūnas, Leleš, Milukas, Balkūnas, Draugė ir Šimonaitis; redaktoriai: Viliška, Valaitis, žymesni: Gegužis, Rudas, Zilevičius, Mačiulis, Garbaitis, Kižytė, Strumskiai, Bračulė. Garbės svečiai: J. Bronius K. Balutis, Lietuvos ambasadorius Washington'e, gerb. Paulas P. Zadeikis ir vice-kons. Daujardis. Daugumoje buvo daug biznierių. Matėsi ir studentai.

Balius prasidėjo 8 val. su šokiais. Vakarienei svečiai susidėjo 20 val. Vakarą vedė kun. J. Simonaitis. Už garbės papuotės sfilės puotėlio garbės svečiai ir rengimo komiteto nariai su žmonomis. Be vakarienių svečių Dr. Miška ir J. Kinas pasidino su garbės svečiais. (Kiti ukrainai sėdėjo žaliau prie kitų stalų).

Kalbas pasakė p. Strimaitis, adv. Bračulis, Dr. Miška, kun. N. Palaiš, Ministeris B. K. Balutis ir gerb. profesorius. Kalbant p. Strimaitis nekuriu tautininkai iš puotėlio kūrė "ne vietoj", "nekiškis", "nekiškis". Kalbėtojas, mat prapono Biržiškos Lietuvos sugrįžusiems tautininkams mūšio pabrėžimą. Dr. Miška entuziastiškai dėkojo profesorui už suartinimą jų su lietuviais. Tautininkai pakalbėjo kun. N. Palaiš pabrėždamas svečio atsiėmimą ir pasitiko Vilniaus vakarimo sekla. Prof. M. Biržiška kalbėjo padėkojo Amerikos tautininkams už priėmimą ir misijos atlikimą. Jis pabrėžė amerikiečių gražias puses ir kiek nudirbė ir gali dirbti Lietuvai ir Vilniai. Kalbėtojai buvo nulydimi ilgiau delnų plojimais.

Po vakarienių šokini tęsėsi ligi 2 val. ryto. Svečiai maloniai tarp

savęs šnekučiavo, šoko, susipažindino su p. profesoriu. Orkestras griežė lietuviškus šokius. Šoko ir patys svečiai. Reikia pabrėžti gražią pradžią ir užbaigą vakarienei sugiedant Tautos Himną su orkestru. Per vakarienei labai gražiai padainavo p. Kižytė, p. Strumskis ir dar kiti ponai. Elizabetė'o liet. mokyklės mokinės gražiai padainavo ir įteikė gėlių buketą.

Paveikslai

Rytojaus dieną—penktadienį komiteto nariai traukėsi paveikslus su p. profesoriu. Susirinkę buvo dauguma komiteto narių ir p. Lukšys traukė judamus paveikslus. Beto įvairūs asmenys ir grupės buvo nutraukiami. Judamus, atsisveikinimo paveikslus p. Lukšys jau rodys Brooklyn'e įvairiose salyse. Tie paveikslai vakarą bus rodomi ir Lietuvoje.

Radio

Penktadienį po pietų p. Biržiška kalbėjo per radio WLWL New York'e. Įžanginę supažindinimo kalbėlę angliškai pasakė kun. J. Simonaitis, pabrėždamas svečio kilmę iš Kosciuskos giminės ir jo kovą už Lietuvos nepriklausomybę ir Vilniją. Toliaus sveičias 7 minutes kalbėjo apie Vilniaus vadavimą. Jo kalba telpa "Darbininke". Kun. J. Simonaitis trumpai atkartojė angliškai. Viskas tęsėsi apie 12 minučių.

Prie laivo

Laivą "Bremen" išplaukė 12.30 val. naktį. Daug buvo apviltų manų, kad išplauks šeštadienio vakare 9.30 val. Sveičias apleidžia šv. Jurgio kleboniją lydimas kun. N. Pakalnis, kons. P. Zadeikis, ponios Zadeikiene ir kun. J. Balkūno. Laive jau laukė Dr. Vinikas, Valaitis, Kinas, Konevičius, Dr. Miška, stud. Vaivada ir kelios ponios ir panelės. Kitų neleido, nes vadovybė leido tik ribotą skaičių svečių. Dar visi šnekučiavo vis apie p. profesorį ir jo misiją. Apie 11.30 val. svečiai buvo priversti laivą aplėsti. Sveičias visus nuosirdžiai pabučiavo dėkodamas. "Darbo-ko" korespondentui pasakė: pasveikink "Darbininką", linkiu "Darbininkui" plėtotis; aš jį pamėgau." Lipant iš laivo dar atsiliepė: Profesoriau, pasveikink Lietuvą!

BROOKLYN, N. Y.

Radio WNY

Siandien 9 val. vakare iš radio WNY dainuos p. Vismino vedamas kvartetas ir solistai. Kalbės kun. J. Balkūnas apie Vilniją vaduoti sekėjais Kat. Federacijoje. Klaus

KUN. J. BALKŪNAS, L. D. S. Literatūros komisijos narys, balandžio 28 d. kalbės per radio.

sytojai laiškus, prašomi pranešti savo įspūdžius. Radio komisija jau planuoja paimti geresnę stotį. "Vienybė" praneša, kad šiandien bus lietuvių programa 9 val. vak. iš WIIA, bet apylinkėje nėra tokių stoties. Manome, kad tai neapžiūrėta klaida. Turi būti WNI.

Vytauto D. Kom. posėdis

Posėdis skaukamas penktadienio, gegužės 1 d. vakare pas kun. N. Pakalnij. Bus išduotas vakarienos raportas. Visi nariai prašomi būtinai atsilankyti.

Rai. Dr. susirinkimas

Šį sekmadienį, gegužės 3 d. skaukamas Karalienės Angelių par. Ražančiaus draugijos susirinkimas. Si draugija turi susirinkimus tik kas 3 mėnesiai. Todėl narės privalo juose lankytis. Bus priimamos naujos narės.

Mirė

Joanna Ullis, 919 Glenmore Ave., mirė balandžio 22 d. ir palaidota iš Kar. Angelių bažnyčios į šv. Jono kapus balandžio 27 d. su 3 misionis ir asista. Laidoją p. J. Garšva.

Žinutės

— Minist. B. K. Balutis išvyko į Amsterdam, N. Y.
— Stud. A. Vaivada iš Philadelphiaus sveičiavo pas Mišinskus.

PATERSON, N. J.

Religinė praktika ir pramogos šv. Kazimiero par. gegužės mėn.

Lietuviai Kaalikai, Patersoniečiai, Stai, pavasarį Jo kviesdami — sužaliavus garstos augimui, laiškesnis saulės motinėlis veidas, paukščių dainos, žadinančios švelnius žmogaus jausmus kviečia bilti, gyventi ir gerėtis nuostabių Pasaulio įkurto—Dievo padariniais.

Stai šiuo laiką gražiausias metu mėnuo—gegužės, Bažnyčios skirtas Panelės šv. garbei—visos krikščionijos dvasiškai Motinai.

Gegužės mėn. antras sekmadienis skirtas yra mūsų Kūno Motinos pagerbimo dienai.
Koks gražus suvenyras! Marija, būdama visos krikščionijos dvasiškai Motina gegužės mėn. ypatingu būdu parūpina savo motiniškąją širdį sužalotos sio-

los — sūnams ir dukterims—nusidėjėliams. Ji nori juos pagosti, suraminti, savo nuosirdžiais patarimais Dievui grąžinti.

Ne be reikalo Marija litanijoj vadinama — Geroji Patarėja.

Lietuvių tauta nuo pat krikščionybės priėmimo laikų pasižymėjusi yra nuosirdžiu Marijai pamaldumu; todėl istorikai, aprašinėdami mūsų tautos įpročius, Lietuvos kraštą vadina — Marijos Žeme.

Patersoniečiai atmintinė gegužės mėnesio religinę praktiką savo Tėvų Žemėj — Lietuvoj.

Atmintinė, kiekvienose namuose žaliuomais išpuosta Marijos paveikslą, giedamą Jos garbei litaniją, kada tėvai ir jės patys, suklupę keltė savo širdis giesmės balsu prie Dievo Motinos. Atmintinė, bažnyčiose iškilmingas gegužines pamaldas—minios giesmės sutartinės.

Tojo kilnaus jaunatvėjų įpročio vedami ir tikėjimo pažadinti, būkite uolūs ir nuosirdūs šį gegužės mėn. Marijos pamaldumas, kurios bus atliekamos vakarais mūsų bažnyčioj.

Religinės praktikos tvarka gegužės mėn.

1. Gegužinės pamaldos—trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais pamokslai.

2. Šv. Kazimiero novena—kas vakaras, pradedant gegužės mėn. 1 d. ir baigiant 9 d.; bus teikiama šv. Kazimiero relikvijos adoracija.

Gegužės 8 d. prieš baigiantis novenai, kviečiamas yra kunigas svečias išpažinėti klausyti.

Todėl bus progos, dar nebuvusiems Velykų išpažintis, ją atlikti.

Pastaba: Kviečiu šv. Kazimiero dr. narius novenos metu reguliariai į laukyti, nes šv. Kazimieras yra mūsų ypatingas globėjas.

Antra, visiems parapijiečiams šv. Kazimiero novena yra svarbi ir lankytina, kadangi šventasis yra mūsų bažnyčios globėjas.

3. Antras gegužės sekmadienis — Motinos Diena; tą dieną visų "Angelo Sargo" dr. vaikelių sveičiu šv. Komunija, primtina visų ir mamų intencija; išvakarėse ne tik minėtos dr. vaikeliai, bet ir kiti turite atlikti išpažintį ir dalyvauti savo draugų šventėj.

Po šv. Komunijai salėje iškilmingi vaikeliams pusrėčiai, lukuvinis rengia mamytės.

4. Trečių gegužės sekmadienį šv. Teresės dr. merginų viešoji šv. Komunija. Išvakarėse visos narės atlieka išpažintį.

Pramogos gegužės mėnuo

1. Gegužės mėn. 17 d. 7 val. p. m. šv. Teresės dr. rengia "Makarų vakariene" bus programa. Pelnas skiriamas: pusė par. naudai ir pusė dr. reikalams.

2. Paskutinį gegužės sekmadienį par. mokyklos vaikelių vakaras; bus suvaizdinta: "Pasakyk mano laimę." vaikų choras, lietuviška muzika ir šokiai. Pelnas — par. naudai ir mokyklos palaikymui.

Vakarui vadovauja mokyklos mokytoja p. Ona Valikiūtė.

Kun. P. Karalius, Klebonas.

1931—IV—21

Paterson, N. J.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Vyčių 41 Vytauto kuopa, 8 m. balandžio 16 d. turėjo mėsainį susirinkimą, kuris buvo atidarytas dvasios vado kun. J. Aleksiūno su malda.

Naujų narių buvo priimta tryš.

"Pretzel'ų" šokiai

Kadangi jau bilietai ir apgarsnimai pretzel'ų šokiams, kurie įvyks gegužės 3 d. tapo pagaminti, tai buvo renkama darbininkai salės išpuošimui ir kitiems darbams.

Buvo pranešta, kad sodalietės atsiskaitė rengti teatrą "Graži Ma-

Telephone: STAGG 2-0708

DR. BLADAS K. VENCIS

DANTISTAS

X-RAY

Namų Telefonas: Michigan 2-4273

VALANDOS:

Muo 9-12 ir ryto, 2-8 vak.

Asistentė: susitarus

499 GRAND STREET

(kampus Union Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

gelioni," nes per trumpas laikas nėjimo arba sujungimo Maspeth'o vyčių su Brooklyn'o vyčiais. Bet esant trumpai laiko, buvo nutarta padaryti ekstra tam dalykui susirinkimą, pirmadienį, balandžio 20 d.

Balgiunt susirinkimą visi buvo raginami važiuoti į šokius, kurie vyks balandžio 18 d.

Susirinkimas baigtas malda.

A. J. M.

JERSEY CITY, N. J.

Šokiai puikiai pavyko

8 m. balandžio 11 d. Lietuvos Vyčių 124 kuopa surengė didelius šokius, kurie visapusiškai gerai pavyko.

Kadangi buvo duodama dovana draugijai, kurios daugiausiai narių atsilankys į šį rengimą, tai žmonių, ypač jaunimo, didžiulė salė buvo kinšte prikimšta.

Brooklyn'o Vyčiai laimi sidabro taurę

Į šiuos šokius atsilankė daugiausiai vyčiai iš apylinkinių kuopų. 41 Vytauto kuopa iš Brooklyn'o atsilankydami skattingiausiai (net 54 nariai) buvo pirmoje vietoje ir laimėjo dovą sidabro taurę. Antroje vietoje buvo Harison'o vyčiai su 41 nariu.

Šokiams griežė net du orkestrai, vienas lietuviškosios šokių, o kitas amerikoniškosios, taip kad visi atsilankę buvo patenkinti.

Nors 124 kuopa susitvėrė ir nespėjo, bet su šio parengimu gali didžiulius ir linkėtina kad ir toliau tokių rengimų parengti.

A. J. M.

Laimėta sidabro taurė

Toliaus buvo pranešta, kad 41 kuopa laimėjo sidabro taurę, atsilankydami į Jersey City 124 kuopos parengtus šokius skatlingiaus už kitas kuopas.

Kuopos vardas bus "Vyčiai"

Kadangi centras dar nepaskyrė 41 kuopai vardą, tai per susirinkimą buvo išrinktas 41 kuopai vardas Vyčiai, kurio 41 kuopa nuo šio laiko ir vadinsis. Sporto vedėjas kun. J. Aleksiūnas paskyrė, kiekvienai sporto šakai vadus k. a. bėgimo — J. Mažeika, balso — J. Unguraitis, krepšinis — J. Vyrams — V. Pečkaitis, biljardų — J. Matukas, šachmatų — G. Matusevičius, teniso — M. Balutis, merginų krepšinis — M. Balutis, base-ball — J. Karaliukas.

A. J. Mažeika ragino visus, kas tik išgali stoti į bėgikų eiles, kad ir bėgimuose 41 kuopa galėtų taip pasirodyti, kaip ir kituose savo darbuose.

Čia buvo pranešta, kad Maspeth'o Vyčių kuopa atsiuntė tris atstovus į šį susirinkimą, kurių

KLASČIAUS CLINTON PARKAS

Piknikas, baliaus, koncertas, šokių ir visokių pasilinksminimų programa smagiausia vieta Brooklyn-Maspeth. Jau laikus užsakyti salę šiemet sezonui.

JONAS KLASČIUS, Sav., kamp. Maspeth ir Betta Ave. Maspeth, N. Y.

Tel. Greenpoint 9-2320

JOSEPH GARSZYA

GRABORIUS

— IR —

BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Telephone: STAGG 2-4105

DR. A. PETRIKA

(PETRIKA)

LIETUVIŠKAS DANTISTAS

231 N. 4th St., Brooklyn, N. Y.

X-špindulių Diagnostika

Gana Anestezija

VALANDOS:

Muo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Penktadieniais ir šeštadieniais tik sušitarus

"VYTAUTO" SPAUSTUVĖ

ATLIEKA VISUS SPAUDOS DARBUS

Vienintėlė Katalikų Spaustuvė ir Krautuvė Apylinkėje

Parduoda maldaknyges, rašančius, škapulierius, medalikėlius, kryžius, stovyklas ir k. Čia galima gauti įvairius turinio naudingų knygų ir gražių atviručių — su lietuviškais parašais.

"DARBININKO" AGENTURA

"Vytauto" spaustuvė priima "Darbininkui" skelbimus, prenumeratas ir parduoda atskirus "Darbininko" numerius.

Atidara Antradienio, Ketvirtadienio ir Šeštadienio Vakaris iki 9 val.

Antradienio vakarais dežiuoja J. Tumasonis. Gi ketvirtadienio ir šeštadienio vakarais — J. P. Mačiulis. Šiais pastaraisiais vakarais galima atlikti ir "Real Estate" reikalus bei notarinius užliūdymus.

NEPAMIRSKITE, kad minėtais reikalais — JOSU LAUKIA —

VYTAUTO SPAUSTUVĖ

484 GRAND STREET

Telefonuokite: STAGG 2-2133

BROOKLYN, N. Y.